

Naročnina mesečno
25 Din, za inozemstvo
40 Din — o-
deljska izdaja co-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din
Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

SCLOVENE

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ček. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7363, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797
Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Zgodba Marije Ivanovne

Medtem ko se na zapadu zopet vzbuja smisel za družino, za očetovsko avtoriteto in odgovornost ter za dostojanstvo žene, kakor jo je v neki meri poznal že stari Rim, je komunizem v Rusiji to osnovno celico kulturne družbe popolnoma razdril. Že stari pogani so zakon juridično zavarovali pred vsako samovoljnostjo. Preprosti kmetijski narodi so poznali materovladje (matriarhat), v Grčiji in Laciji je bil zakon povzdignjen v civilno in religiozno vez, pa tudi najprimitivnejši narodi so ga kakorkoližve posvetili in legalizirali, če niso že skoro popolnoma propadli na živalsko stopnjo. Boljševiška diktatura v Rusiji pa je zaradi dosledne logike marksizma po svojem pogubnem racionalizmu izpodrežala to korenino vsake urejene družbe, kar poraja strašne posledice.

Občudovalci ruskega komunizma trdijo, da je šele oktohorska revolucija 1917 vpostavila enakopravnost in dostojanstvo žene. Boljševiški zakon, ali, recimo, seksualno pravo, ki smatra za urejeno sožitje vsake prosto-voljno zveze moškega in ženske, naj se registrira ali ne, do trenutka, ko se zopet ločita, samo če eden izmed zakoncev to želi in zahteva, je samo iz razloga subjektivnega prepričanja ali svoje hoti, ki da mu ne dovoljuje nadaljnje zveze s prvo ženo — je baje odpravila na mah vsako prostitucijo. To je resnično, toda vede do človeka, v prvi vrsti pa do žene nedostojnega načina sožitja, ki v praksi odveže moža le prečestokrat njegovih moralnih in juridičnih obveznosti napram bivši sožiteljici in otrokom. Imamo torej pred seboj neke vrste »boljševski in razširjeni prostituciji, ker je taka zveza gotovo največje ponižanje za žensko in ubijanje njenega moralnega dostojanstva in enakopravnosti. Če ruska ženska s tako strastjo nastopa na vseh političnih shodih, se nahaja v vseh javnih uradih in ima baselag v sovjetih, je to v večini slučajev treba razlagati iz tega, ker ženska za ponižanje svoje nature išče leka v javnih nastopih in politični delavnosti.

Nepristranski evropski žurnalisti, ki je bil val v Rusiji od l. 1933 in se je sedaj vrnil, nam pripoveduje sledečo pretresljivo zgodbo:*

Devetnajstletna Marija Ivanovna, članica komunistične mladinske avantgarde v neki kmetijski tovarni v Sibiriji, je na podlagi svojega dobrega sprichevala dobila brezplačno mesto na višji polittehnični šoli v Leningradu. Še preden so se začele lekcije, so jo pozvali na politično direkcijsko šolo. Anonimni denunciant je bil sporočil, da je Marija Ivanovna hči advokata iz bivše boljševske družbe v Moskvi, ki je imel klientelo v plemiških rodbinah. Marija Ivanovna je bila takoj odpuščena in je seveda izgubila s tem tudi stanovanje in hrano v študentskem kooperativu. Bilo je pozimi l. 1930. Podala se je na dolgo pot nazaj v Sibirijo, da bi našla zopet mesto kot delavka v prejšnjem podjetju, je pa na poti hudo zbolela in obležala v neki baraki železniške policije. Brez denarja in brez vsake opore si je vzela za moža nekega delavca, ki se ji je ponudil za to ceno, da ji olajša njeno življenje. Na njegovi legitimaciji je rečeno, da je samski. Začne se sožitvenje. Mož dobi službo v nekem konsumu v bližnjem Novgorodu, je v tovarniški menzi in prihaja domov, kadar se mu zljubi; čestokrat prenočuje tudi zunaj, ona pa se ne sme pritožiti, ker je bolehnata in nima delavske knjižice ter mora zato živeti izključno od njegovega zaslužka. Ko čuti, da je postala mati, se prizadeva, da bi njuna zveza bila registrirana na civilnem uradu.

Toda za registracijo je potrebno soglasje in mož pravi, da sploh ni potrebno, ker sovjetska postavodaja popolnoma izenačuje otroke neregistrirane zveze z otroci iz registrirane zveze. Nekega dne mož popolnoma izostane z doma. Ona ostane brez sredstev. Začne se k svojemu očetu starčku, ki takoj pride in se kot bivši advokat nemudoma loti zadeve, da zaščiti pravice svoje hčerke. Pri oblasti se sklicuje na novi zakonski kodeks od 1. januarja 1927, v katerem je v čl. 14 rečeno, da zakon ne obvezuje zakonca k sožitvenju kot takemu, da sama oni zakonci, ki ni zmogel dela in zaslužka, pravico, da ga drugi vzdržujejo. Mož izsledijo in pokličejo pred sodišče. Na sodišču se pojavi z drugo žensko, neko artistko državnega cirkusa. Pravi, da je z njo oženjen in da je zakon tudi registriran, kar dokazuje z dokumentom. Marija Ivanovna izpodbija veljavnost te registracije na podlagi čl. 6 kodeksa, ki pravi, da »se ne morejo registrirati zakonske zveze med osebam, od katerih se vsaj ena nahaja v stanju zakona, od katerih je bil registriran ali ne«. Po tej (vsekakor čudno formulirani) določbi je torej drugi zakon tega moža neveljaven.

Toda mož odgovarja, da je njegova druga žena tudi po istem zakonu na vsak način njegova prava žena, zakaj on smatra, da je od Marije Ivanovne ločen in da se je zadnje čase samo »slučajno« sestajal z njo kot »tovariš«. Marija Ivanovna odgovori, da on o ločitvi nikoli ni govoril. Toda sedaj se pokaže, da je sovjetski zakon proti njej. Zakaj, dočim čl. 4 tega zakona pravi, da je za registracijo zakona potrebno obojestransko soglasje, določa člen 18, da tako obojestransko soglasje ni potrebno za ločitev, zakaj »zakonska zveza se more razvezati tudi po enostranski volji kateregakoli izmed zakoncev«. Navzoča boljševiška publika se ironično smeje in roga ubogi noseči in bolni Mariji Ivanovni, čes, prav se ji godi, hčerki »prokletega razreda bivših izkoriščevalcev«.

Marija Ivanovni ostane le še eno sredstvo, da namreč na civilnem uradu poda izjavo z dokazi po čl. 28, da je njen bivši zakonec oče otroka, ki se ima roditi, ker ji to daje pravico do odškodnine in alimentov. Toda razprava se odgodi. Oče starček ne more deli ostati niti v Novgorodu in po petnajstih dneh ga policija itak izžene. Hčerka ostane sama, porodi v bolnišnici in se potem z otrokom bolna klati v

Na dnu vseh bolgarskih kriz

Tajinstvena vloga komunizma

„Borba proti komunizmu je edini ključ do pravega državnega in ljudskega preporoda“

Šofija, 20. januarja 1935.

(Od našega posebnega dopisnika)

Najbolj značilno dejstvo sodobnega notranjega političnega življenja v Bolgariji je močan napredek komunizma. V tem oziru skoroda lahko rečemo, da je Bolgarija potolkla vse rekorde. Čudno! Bolgarija je čisto kmetijska država, brez veleposestev. Male kmetije prevladujejo. Skoraj vsaki Bolgar ima svojo lastno hišo. Na splošno govoreno, je Bolgarija neznosno revna. Razmere so se po vojni še poslabšale. Toda kljub temu zaenkrat še ne moremo govoriti o pomanjkanju najpotrebnejših življenjskih potrebščin, kajti vsak Bolgar se lahko še nasiti in napije.

Ni še dolgo tega, kar sem potoval po različnih drugih državah, kjer sem ugotovil, da drugod žive še v mnogo slabših okoliščinah, kakor pri nas v Bolgariji. Toda kljub temu tam nikjer nisem našel sledu o kakšnem pomembnejšem komunističnem gibanju, niti najmanj pa na kmetih, med tem ko je pri nas v Bolgariji ravno narobe. Kmet je komunist. Vse, kar običajno komunisti drugod navajajo kot vzroke za razmah komunizma, od daleč ne zadostuje, da obrazloži, zakaj se je komunizem v Bolgariji tako razširil. Vprašanje je silno komplicirano in ga v enem časopisnem članku ni mogoče obdelati. Navedel bom le nekaj dejstev.

1920: Komunistična stavka

L. 1920 že so komunisti organizirali na Bolgarskem železničarsko stavko, ki je spravila državo na rob propada. Bivši ministrski predsednik Stambulijski se je krepko zavzel, da bi stavko potlačil, toda ni se mu posrečilo, da bi moč komunizma popolnoma zlomil na deželi.

1923: Cankovov državni udar

Dne 9. junija 1923 se je pri nas s pomočjo vojske izvršil državni udar (kapetanska liga), pri katerem je Stambulijski izgubil življenje. Njegova kmetijska stranka se je temu uprla, med tem ko so komunisti ostali previdno nevtralni in mirni. Moskovska komintern je to zadržanje komunistov ostro obsodila, ker je želela, da bi se bili komunisti pridružili kmetijski stranki in z njo skupno prevzeli vladno roko. Bolgarski komunisti so se na to potrudili, da napako popravijo in se v Moskvi zopet operejo. Že v septembru 1923 so vse komunisti pod vodstvom poznejšega glavnega tajnika tretje internacionale Vasilija Kolarova ter v znanem berlinskem procesu proti poizigalcem državnega zbora proslulega Jurija Dimitrova, dvignili proti vladi, toda njihov upor je bil v krvi zaduščen. Ta pobuna je zahtevala veliko žrtev. Kolarov in Dinistrov sta pobegnila v inozemstvo. Upora se je udeležilo tudi levo krilo kmetijcev.

1925: Sofijska stolnica v zrak

V marcu 1925 so komunisti pogнали v zrak sofijsko katedralo na način, ki v zgodovini nima primere. Pri tem je izgubilo življenje 150 ljudi, med njimi večje število generalov in visokih državnih uradnikov. Sledil je nato strašen pokol komunistov v mesecih aprilu in septembru, v katerem je izginilo na tisoče komunistov. Komunistična stranka je bila razpuščena, pokret je šel v podzemlje in se spremenil v ilegalno borbo.

1926: Pojava delavske stranke

1926 je moral odstopiti kot predsednik vlade Cankov, na njegovo mesto pa je prišel Ljapčev. Pod slednjim so se prilike v Bolgariji precej uredile. Tudi komunisti so kmalu zopet prilezli na površje in so začeli politično delovati. V ta namen so se prekrstili v delavsko stranko, ki je pri prvih volitvah dobila 5 poslancev, ki so do volitev leta 1931 narasli že na 31. Velikansko je bilo začudenje, ko so pri zadnjih občinskih volitvah v Sofiji komunisti dobili večino. Zopet so začeli govoriti o komunistični nevarnosti, o potrebi, da se država bori proti komunistom, posebno, ko so zvedeli, da se je nekaterim komunističnim poslancem posrečilo zanesiti tudi v vojsko komunistične celice. Mušanov je nato dosegel, da je državni zbor sprejel zakon, s katerim je poslanec delavske stranke prepovedano, da sodeluje v parlamentu.

Zveza rezervnih oficirjev je od nekdaj stala v odprtem boju s komunisti. Saj je organizirala prvo protiboljševiško razstavo na svetu sploh in začela učinkovito propagando proti komunizmu. Vojske

najhujši zimi po mestu, navezana na miloščino. Razprava se ne razpiše in otrok kmalu umre, mati pa devet dni za njim. Tako je druga razprava postala nepotrebna, pa saj bi tudi veliko ne koristila, kajti odškodnina in alimenti znašajo par rubljev na mesec. V veliki večini slučajev ostanejo tako otroci na breme materi, ki noče zapustiti bitja, ki ga je v trpljenju rodila.

Ta zgodba je pretresljiva in govori več kakor cel kup člankov ali debela knjiga. Nesmiselno in protislovno formulacijo zakonskega prava v Sovjetski Rusiji smo na navedenem zgledu že sami opazili. Bistvo pa je v tem, da je boljševizem uničil notranjo vrednost zakonske zveze. V vseh kulturnih zakonskih postavodajah je zakon svečan juridičen akt, brez katerega dejanski spolni odnos med moškim in žensko ostane samo dejstvo brez legalne oblike in veljave. Po sovjetski zakonodaji pa je ravno narobe, da namreč sam fiziološki odnos že ustvarja in legalizira zakonsko zvezo. Oblast samó to zvezo, če zakona to

oblasti namreč so z veliko zaskrbljenostjo opazile, kako prodira komunizem čedalje bolj globoko v bolgarsko vas.

1934: Državni udar „Zvena“

Prišel je drugi vojaški državni udar, 19. majnika 1934. Nova vlada je imela čisto določeno stališče glede komunizma: vzpostaviti zveze s sovjetsko Rusijo, a na drugi strani poteptati doma vsako komunistično sled. Par tednov po državnem udaru že so obesili v Sofiji 7 komunistov, prvič po l. 1925, ko je bil usmrčen zadnji politični zločinec. Šest od teh žrtev so bili vojaški plovdivske garnizije. Takoj zatem je vojaško sodišče otvorilo proces proti nadaljnim pripadnikom komunizma v vojski. Do obsodb ni prišlo, ker so osumljenci dali izjavo, da se odpovedujejo komunizmu in hočejo ostati zvesti domovini. V Plevlju je bilo obsojeno večje število vojakov na dosmrtno ječo zaradi komunizma. Georgijeva vlada je prepovedala časopisje, da ne smejo pisati ugodno o Rusiji ali za Rusijo. Toda čudno, na čelo bolgarsko-sovjetskega prijateljskega društva v Sofiji so stopili veliki nacionalisti, ki so se v prošlosti izkazali za zanesljive preganjalce komunizma, kot recimo Hrisanov Ivan, vodilni ideolog protikomunistične borbe v Bolgariji. Tako vlada ne ve, komu naj verjame, ali Hrisanovu — predsedniku sovjetskega društva, ali Hrisanovu — voditelju protikomunistične propagande. Vse je nekam pomešano. Vse je dvojelično. Vsak dan se dogaja, da se v kakšnem vodilnem nacionalistu odkrije zagrižen komunist. Zadnje dni so odkrili komunistične celice na gimnazijah v Plovdivu in Tetarparasardjiku — in sicer med solarji in med profesorji.

Komunistična celica v „Zvenu“?

Sofija, 22. jan. 1935.

(Od našega posebnega poročevalca)

Pred dvema dneva sem Vam poslal pismo, v katerem sem našel nekaj golih dejstev iz zgodovine bolgarskega komunizma. Danes so se v Sofiji zopet odigrali dogodki, ki jemljejo temu dopisu njegovo prečnost. Ždi se mi, da sem na koncu dopisa pristavil, da bi ne bilo čudno, če bi nekega dne slišali, da se nahajajo v levem krilu »Zvenarjev« zakrinkani komunisti. Po današnjih dogodkih imamo vtis, da se je ta prerokba že uresničila. Tistih ljudi, ki so vpriporili državni udar 19. majnika, ni več na površju. Pregelala jih je vojska — zvesta kralju Borisu. Kdor je imel odprte oči, se temu ni čudil.

»Zvenarji« so to na tihem imenovali bodoči »direktorji« ali državni svetj. Na ta način so morala zazijati nasprotstva v vladi sami med onimi, ki so šli v »zvenarsko« vladno, ker so odobraval njih obnovitveni načrt, a so pri tem ostali zvesti ustavi in vladarju, ter med onimi, ki so zasledovali čisto druge, prevarne cilje.

Spor se je končal z zmago vojske in vladarju vdanih ljudi. Georgijev sam je bil toliko pameten, da se je umaknil pravočasno brez prelivanja krvi.

V novi vladi, ki jo sestavlja general Zlatev in ki jo boste že davno poznali, ko pridejo te vrste v vaše roke, ne boste več našli velikega mojstra bolgarskih svobodomiselnih lož generala Petra Mi-

General Zlatev, novi predsednik vlade

Tudi med »Zvenarji«, ki vladajo od 19. majnika 1934, ni vse čisto. Tudi tam slutijo komunistične celice. Mi bi se prav nič ne začudili, če bi nekega jutra slišali, da je republikansko krilo »Zvenarjev« prav za prav le zakrinkana komunistična celica. Baje bodo začeli velik pogrom na komuniste. Ali se bo toplot državi posrečilo, da jih iztrebi? Bodočnost bo pokazala... S.

dileva, ki je igral v udaru »Zvenarjev« svojo čisto posebno, od zapadnih framasonskih lož navedeno vlogo. Okrepite Bolgarije pod trdnim vodstvom narodne dinastije zapadnemu framasonstvu ni pogodu. General Midilev, ki je bil notranji minister pod ravnokar zrušeno vlado, je morda bil le sredstvo, slepo orodje, ki naj pripravlja še drugi prevrat po načrtih republikanec Velčeva.

To je sedaj mimo nas. Vlada generala Zlateva ne bo niti masonska niti ne bo odprta pritenjam komunističnim celicam avanturističnih razumnikov. Ali smem še prerokovati? Če bo sedanja nova vlada začela zopet s sistematičnim preganjanjem komunizma po vsej državi, potem bomo obdržali prav tisti, ki smo dejali, da so se med »Zvenarji« nahajali komunisti. Bilo bi čudno, če bi v najkrajšem času ne doživeli prav izrazite in temeljite borbe proti komunistom. Ključ do položaja na Bolgarskem namreč je v tem, kako bomo znali odvrniti bolgarske mase proč od razdirajočega komunizma. V tem je vsa tajna naše obnove in našega narodnega preporoda.

★

Berlin, 24. jan. c. Göring je odložil svoje potovanje v Varšavo, ni pa odklonil vabila. Najbrž bo odpotoval v Varšavo istočasno, ko bosta Flan. din in Laval odpotovala v London.

Berlin, 24. januarja. AA. DNB poroča: Nemškima kemikoma dr. Jägerju in dr. Espigu se je posrečilo sintetično izdelati smaragd.

★

Škofo dr. Bonafacič ponesrečih

Split, 24. jan. b. Včeraj popoldne se je zgodila škofu dr. Bonafaciču nesreča. Ko je pregledoval novo zgradbo usmiljenih šolskih sester, ki je namenjena za šolo, se je spotaknil in udaril s čelom ob neko klop tako, da si je precej močno razklal levo stran čela. Zdravnik dr. Račić mu je nudil prvo pomoč ter je izvršil majhno operacijo v splitski bolnišnici. Od tam so škofa dr. Bonafaciča odpeljali v škofovski dvorec.

Volilna reforma na Madjarskem

Budimpešta, 24. jan. c. Pogajanja za volilno reformo potekajo zelo ugodno. Danes je imel ministrski predsednik odločilne sestanek z voditelji strank in je bil dosežen načelni sporazum, da se v Madjarski uvede tajna volilna pravica. Rešena bodo še nekatera vprašanja, ki pa niso več tako važna.

Zagrebska vremenska napoved: Po večini jasno z lokalnim porastom oblaknosti, stalno in morda nekoliko topleje.

* Times, Chicago Tribune, Corriere della Sera, januar 1935.

Smuške tekme na Pokljuki

Cehi vodijo le za 84 točk — Smolej na 7 mestu

Tehnično vodstvo na Pokljuki si je v zadnjem hipu odločilo, da skrajša progo od 18 na 17 km. To je storilo na intervencijo Čehoslovakov. Vzrok tiči pred vsem v tem, da je na Pokljuki razmeroma majhna skakalnica in so zato računali za kombinacijo pri teku na 17 km prikladnejši kakor na 18 km. Progo so trasirali člani tehničnega odbora pod vodstvom gospoda Zmiersela.

Start je določen na severni strani Sport hotela. Proga krene nato v smer proti Javorniku, čez Javornik, ves čas v gozdu in po valovitem svetu v južno smer proti cesti, ki vodi iz Mrzlega Studenca na Rudno polje; nato sledi skoraj en in pol km ravne vzporedno z omenjeno cesto; potem zavije dvakrat desno v pobočje, iz pobočja zopet v ravninski teren in pride pri 12 km nazaj pred Sport hotel. Vodstvo tekme je speljalo progo namenoma mimo hotela, da bo občinstvo lahko spremljalo potek tekmovalcev. Za domov zavija proga takoj strmo navzgor proti skakalnici, ki jo pusti nad seboj na desni strani. Izpod skakalnice se spusti proga v hribovje Spodnjega Ogorečka in nato preko zmerljivih holmov in brd v zapadno smer, dokler se ne obrne proti jugu in se vrne zopet preko Ogorečka v cilj pred Sport-hotelom. V splošnem je proga srednjetežka. Najvišjo točko, in sicer okrog 70 m nad startom, doseže proga pri 13 km in sicer tedaj, ko se vzpne pod skakalnico.

Pokljuka, 24. jan.

Danes se je pričelo življenje na Pokljuki zelo zgodaj. Prvi so bili na nogah odborniki in nadzorniki prog, ki so se odpravili na odkazana jim mesta. Že okrog pol 7 pa so se pojavili na hodnikih že prvi tekmovalci. Ob 7 pa je že zaškrpalo vosek, ki so ga tekmovalci drgnili ob svoje smuči. Dočim so naši fantje mazali bolj samostojno, se je pri Čehih zopet uveljavil njihov norveški vaditelj. Svigal je med tekmovalci semtertja in dajal navodila: nekateri so mazali predebelo, drugi zopet pretanko. Vse te hibe je do največje možne preciznosti odpravil Norvežan. Se pred mazanjem smuč pa so tekmovalci tudi sebe dobro založili. Tako sta se Jakopič in Janša zadovoljila pri zajtrku šele z dvema porcijama, a v kuhinji vedo povedati, da so šle poleg obilnega zajtrka še štiri porcije mlečnega riža. Šele pozneje se je ugotovilo, da so bili tozadev: odjemalci Bähler, Dečman, Senčar in Gustl Jakopič.

ZACETEK TEKME

je bil sicer določen za 9. uro, pa ga je vodstvo odgodilo na pol 10. Ze pred 9 pa je bilo pred Smučarskim domom vse živo. Odborniki so pripravljali vse potrebno za začetek, tekmovalci pa se še enkrat pregledali vso svojo opremo in se kmalu drug za drugim pojavljali okoli odgoškega mesta s pritrjenimi začetnimi številkami. Razpoloženje je še bolj dvignilo krasno jutranje vreme, saj je bila vsa velika okolica okoli doma v lepem jutranjem soncu. Pred domom se je zbralo številno občinstvo, ki je zadnje dni prišlo na Pokljuko, da vidi lepe zimsko-sportne tekme. Par minut pred 10 je starter g. Sila začel pozivati tekmovalce z začetnimi številkami. Točno ob pol 10 je za zavozi na progo, ki jo je snoči razložil tekmovalcem g. Sila, tekmovalci s št. 1 Herbert Jurč, član Smučarskega kluba Maribor in edini zastopnik Maribora v tej točki. V polminutnem presledku mu je sledil Jakelj od SK Ilirije. Kot tretji je zdiral z neverjetno lahkoto za njima Ceh Musil in se takoj izgubil za prvimi ovinkom v gozdu. Ni pa še docela izginil izpred oči gledalcev, ko je oddiral za njim Starman s startno št. 4. Kot peti bi moral startati Ceh Stehlik, ki pa to pot ni nastopil. Sel je rajši s svojim tovarišem Vlačevcem vezbati smuk, zavedajoč se pač dobro, da bosta smuk in slalom za Čeha v primeru z našimi tekmovalci najtežji oreh in da se je treba za ti dve disciplini pripraviti kar najbolj vestno. Kot šesti se je odpeljal Bähler, radi izostanka Stehlika celo minuto za Starmana.

Za Čeha so vozili: Barton s št. 13, Skrbek s št. 24, Kadavy s št. 35, Šimunek s št. 37, Kučera s št. 49, inž. Novak s št. 53. Naši boljši vozači so bili med Čehi precej pomešani, in sicer: Bervar s št. 9, Gustl Jakopič s št. 11, Janša s št. 17, Albin Jakopič s št. 19, Senčar s št. 35, Šramel s št. 39, Dečman s št. 41 in Smolej s št. 42. Ko se je oddeljal zadnji tekmovalci Franc Rotar, ki je član Ljubljanskega smučarskega kluba, je kazala ura točno 9.58.30. Takoj po odgonu posameznih tekmovalcev se je začela med njimi huda borba na tekmovalni progi. Ze na prvih 500 m je prehitel Ceh Musil (3) Jaklja (2) in Jurča (1) ter prešel v vodstvo, ki ga je obdržal vse do cilja. V prvem kilometru je prehitel Starmana, Jaklja in Jurča tudi že Bähler.

PRI ČETRTEM KILOMETRU

so bile tekmovalne številke že precej zmešane. Prvi je dirjal mimo v prekrasni hitrosti Ceh Musil, že kak dve minuti pozneje pa mu je sledil naš Bähler. Kmalu sta se za njima pojavila Jurč in Jakelj, slednji je Jurča že prehitel. Naslednji je bil Starman. Bervar (št. 9) je imel za seboj že Tavčarja (št. 7), ki si je pokvaril desko, in Bleiweisa (št. 8). Dobro se je držal Knap (št. 22), ki je v prvem kilometru prehitel že štiri tekmovalce in ravno toliko tudi Smolej. Ceh Skrbek (št. 24) je bil pri četrtem kilometru že na 20. mestu, Kadavy (št. 33) pa na 29. Musil je ta del proge prevozil v okoli 18 minutah, Smolej pa v kakih 19 minutah, medtem ko je Bähler prevozil ta del proge v 19.25, Knap pa v 19.30 minutah.

PRI ŠESTEM KILOMETRU

se je položaj zopet spremenil. Daleč pred vsemi je vozil Musil in točno 3 minute za njim Bähler. Kot tretji je vozil mimo Jakelj. Bervar (št. 9) se je povzpela na 6. mesto, Ceh Barton (št. 13) je bil sedmi in je ravno nekaj sekund poprej prehitel Gustla Jakopiča (št. 11). Janša je bil tukaj 12. Knap (št. 22) 16. in Ceh Kadavy 23. Ceh Šimunek je bil 29. in naš Smolej 33. Musil je rabil za to progo točno 27 minut, Knap in Smolej sta bila do sm časovno enaka in sta rabila 28 minut 30 sekund, torej le za 1.5 minute več kakor najboljši Čeh. Janša je rabil do sm točno 28 minut, Bähler pa 28.30 min.

PRI DEVETEM KILOMETRU

je vozil mimo Ceh Musil ob 10. uri 5 min. Bähler mu je sledil ob 10.09. Ceh Barton (št. 13) je vozil že četrti. Bähler je bil tedaj na 6. mestu, Janša na 10., Knap na 13., Ceh Kadavy na 20., in naš Smolej na 23. mestu. Musil je prevozil to progo v 34 minutah, Smolej v 35.30, Bähler v 36, Knap v 36.30, in Janša v 37 minutah.

PRI DISETEM KILOMETRU

je bil Ceh Musil že daleč pred vsemi ostalimi tekmovalci. Bähler je vozil mimo kot drugi. Blizal pa se mu je Ceh Barton (št. 13). Janša je ostal na 10. mestu, Knap pa na 13., Bervar pa je zlezel ob 6. na 5. mesto.

Popolnoma spremenjena je bila situacija pri 13. KILOMETRU.

Dočim je pasiral Musil to mesto ob 10.23. uri mu je sledil Bähler ob 10. uri 28 minut in 50 sekund. Skoraj istočasno pa je vozil za Bählerjem tudi Ceh Barton. Bervar je zopet napredoval za eno mesto in je vozil mimo kot 4. Janša je dirjal mimo kot 8., 3 minute nato pa je zdrčal mimo Knap kot 10. Iznenadil je Ceh Kadavy, (št. 33), ki je dirjal mimo kot 14. Smolej je bil tukaj 24. Ceh Kučera (št. 49) je zlezel med tem na 20. mesto. Musil je rabil za to progo 52 minut, Bähler 56.30, Knap 56.52. Vidi se, da je Bähler čutil, da pritiska za njim z vso silo Ceh Barton in da se mu je Bähler v pojačnem tempu odmikal in je na tej progi dosegel še boljši čas kot Knap. Najboljši čas od naših pa je imel tukaj Smolej, ki je rabil le 54 minut, torej 2 minuti več kakor zmagovalci Ceh Musil.

PRI 14. KILOMETRU

so bili tekmovalci razvrščeni v glavnem že taklo, kakor so prihajali pozneje na cilj. Tri minute pred Bartonom, ki je medtem že prehitel Bählerja, je dirjal mimo Musil. Videlo se je, da se je Bähler skušal Bartona na vsak način »držati« in je sledil za njim le v razmahu 5 sekund. Kake 8 minute za Bählerjem se je pojavil Bervar, za njim Starman, dalje Klančnik. Kmalu pa se je pojavil že tudi Janša pred Jurčem in Avgustom Jakopičem. Takoj za njim se je pojavil Knap. Za Knapom je hitel Albin Jakopič. Smolej je bil tukaj na 19. mestu.

V ZADNJEM KILOMETRU PRED CILJEM

so švigali po progi tekmovalci v približno istem vrstnem redu, kakor so potem prihajali na cilj. Le tu in tam je še prehitel tekmovalce svojega prednika in a tem napredoval v končni tabeli.

Na cilj so prihajali tekmovalci v sledečem vrstnem redu (v oklepaju so stavljene startne številke): 1. Musil (3), 2. Barton (13), 3. Bähler (6), 4. Bervar (9), 5. Starman (4), 6. Klančnik (12), 7. Janša (17), 8. Gustl Jakopič (11), 9. Jurč (1), 10. Knap (22), 11. Kadavy (33), 12. Albin Jakopič (19), 13. Koren (15), 14. Šimunek (37), 15. Bleiweis (8), 16. Keršajn (27), 17. Skrbek (24) in ostali.

KO JE PRISEL NA CILJ MUSIL

je kazala ura 10.30.11, ko je prišel zadnji na cilj, je kazala ura 11.37.44. Visoke startne številke, a katerimi so se Čehi tako hitro pojavili na cilju, so dale slutiti na njih dobre uspehe, s čimer pa se je itak vnaprejš računalo. Vodstvo, ki so ga tvorili gg. Gorec, Sila, dr. Kmet, dr. Berce, češki delegat Dlabola, Kunstl, Heine, Mahkovec in Seljak, se je takoj napotilo v svojo pisarno, da uradno ugotovijo rezultate. V najkrajšem času je bila nato razdeljena

LISTA O IZIDU, KI SE GLASI:

1. Musil (CSR) 1.00.11, 2. inž. Novak (CSR) 1.01.58, 3. Barton (CSR) 1.01.57, 4. Kadavy (CSR) 1.02.46, 5. Šimunek (CSR) 1.02.49, 6. Vrana (CSR) 1.03.03, 7. Smolej (SK Bratstvo, Jesenice) 1.03.36, 8. Kučera (CSR) 1.04.00, 9. Bähler (Smučarski klub Ljubljana) 1.06.09, 10. Knap (SK Ilirija) 1.06.35, 11. Janša (SK Ilirija) 1.06.48, 12. Dečman (SK Ljubljana) 1.07.05, 13. Bervar (SK Ljubljana) 1.07.57, 14. Keršajn (SK Ilirija) 1.08.54, 15. Klančnik (SK Dvoj-Mojstrana) 1.09.08, 16. Senčar (SK Ljubljana) 1.10.19, 17. Jakopič Albin (SK Dvoj-Mojstrana) 1.10.33, 18. Jakopič Avgust (SK Ljubljana) 1.10.55, 19. Skrbek (CSR) 1.10.57, 20. Privršek (SK Concordia) 1.11.48, 21. Šramel Bogo (SK Ljubljana) 1.11.51, 22. Girandon (SK Ilirija) 1.12.42, 23. Starman (SK Ljubljana) 1.12.43, 24. Koren (SK Ljubljana) 1.13.05, 25. Rabič (SK Dvoj-Mojstrana) 1.13.50, 26. Pribošek (SK Ilirija) 1.14.26, 27. Lakota (SK Dvoj-Mojstrana) 1.15.36, 28. Podlipnik (SK Bohinj) 1.15.50, 29. Jurč (SK Maribor) 1.16.06, 30. Markelj (SK Bratstvo) 1.16.28. Kot predzadnji se je na 45. mestu plasiral prvak belgajske Podzveze Smolaka v času 1.32.48.

V toku je nastopil

IZVEN KONKURENCE

tudi voditelj češkoslovaške skupine Einar Elvrin, ki je rabil za progo 1.11.23. Pravil je, da je proga zanj preveč ravna, češ, da je navajen na bolj valovito ozemlje. Misli je, tako vsaj pravi, da bo proga speljana tako, kakor je bila speljana proga pri slalci, ki je bila potegnjena čisto po norveškem načinu. Od prijavljenih tekmovalcev jih je tekmovalo 52, od teh je prišlo na cilj 47. Ostali so radi neprilik morali odstopiti.

ZVEZNI PRVAK V TEKU NA 18 KM

je postal s tem Smolej Franc, član sportnega kluba Bratstvo, Jesenice. Tekme so potekle brez vsake resnejše nezgode.

Kakor se je že vnaprejš računalo, so

PRVA MESTA ZASEDLI ČEHI.

Odlčno se je držal naš Smolej, ki je kljub pomankljivi vezbi dosegel nadvse časten uspeh. Razlika med prvim Čehom in njim znaša le 3 min. 47 sekund, kar je pri vpoštevanju razmer, v katerih živi češkoslovaški prvak in naš tovarniški nameščenec Smolej, vsekakor malenkostno. Zelo ugodno je iznenadil tudi Bähler, ki je kljub temu, da si je pri slalci pokvaril nogo, dosegel od Jugoslovancev drugo mesto. Po tem izidu ima največ izgledov za prvaka kombinacije.

Ta tek se kvalificira tudi za kombinacijsko tekmovalstvo za državno prvenstvo in so za tekmovalstvo rezultati sledeči: 1. Barton, 2. Kadavy, 2. b Šimunek, 3. Vrana, 4. Kučera, 5. Bähler, 6. Dečman, 7. Jakopič Albin, 8. Skrbek, 9. a Privršek, 9. b Šramel Bogo, 10. Pribošek, 11. Jurč, 12. Markelj, 13. Palme, 14. Bračič. Drugi del kombiniranega tekmovalstva za državno prvenstvo bo v nedeljo.

STANJE TOČK PO DANASNJEM TEKU:

1. Češkoslovaška zveza 225.75, 2. Jugoslovanska zveza 190.875, 3. Poljska: ni nastopila. Skupno stanje točk znaša danes: Češkoslovaška 585.75, Jugoslovanska 501.375. Razlika med nami in Čehoslovanci znaša torej le okoli 84 točk.

Danes se sestavi moštvo za državno zastopstvo v skokih

Pokljuka, 25. jan.

Snoči se je vršilo na Pokljuki žrebanje za današnje tekmo v smuku in slalomu in sicer za vsoslovaško alpsko kombinacijo in za zvezno prvenstvo v smuku in slalomu kot posebnih predmetih. V smuku nastopi 66 tekmovalcev. Za kombinacijo so bile izbrane sledeče številke: 1. Vlačevac (CSR), 2. Skrbek (CSR), 3. Stehlik (CSR), 4. Carman (Jugoslovanci), 5. Musil (CSR), 6. Praček (J.), Znidar (J.), 8. Heim (J.).

Te številke naših zastopnikov veljajo tudi v smuku in slalomu kot posebnih predmetih. Favorit v smuku Harrer je dobil št. 53.

Konec autonomij nemških dežel

Nemčija bo razdeljena na enakopravne oblasti pod državnimi namestniki

Berlin, 24. jan. c. Danes se je nemška vlada sestala k seji.

Po tej seji ni bil objavljen noben komuniké, vendar pa se o razgovorih na seji izve sledeče: Govorilo se je predvsem o Posarju, o vzhodnem paktu in pa o reformi nemške države. Na seji je bil predložen zakonski načrt, da se Nemčija razdeli v upravne enote, ki bodo podobne sedanjim francoskim departementom (vidovdanska ustava je slično razdelila Jugoslavijo na posamezne oblasti op. ured.) Dočim so sedanjim nemškim deželam

vladale še dokaj avtonomne vlade, bo odslej na čelu teh departementov takozvani »Stathalter« ali pa narodnosocialistični »upravniki«, ki bo opravljal vse upravne posle. Najvišja pravosodna oblast pa bo prenešana na pravosodno ministrstvo v Berlinu. Na današnji seji vlade je bil tudi predložen zakonski načrt o znižanju obrestne mere, da bi se tako pomaglo trgovini, industriji in pa vladnemu načrtu javnih del. Reichstag se bo sestel 30. januarja.

Do kam hočejo prodreti Japonci?

Berlin, 24. jan. AA. DNB poroča iz Mukdena: Napad japonskih čet proti Velikemu zidu v smeri Kujana in Tušikija se dalje razvija. Kitajske čete so se umaknile s svojih postojank, ne da bi bil padel le en strel. Zastopnik japonske vojaške misije v Mukdenu ni hotel dati nikake izjave o namenu te japonske ofenzive, dokler ne bo končana. V japonskih političnih krogih zanikajo, da bi bil namen ofenzive japonskih in mandžurskih čet zavzetje Kaigena.

Mukden, 24. jan. c. Vrhovno poveljstvo japonskih čet v Mandžuriji objavlja danes, da so sovražnosti v Saharju ustavljene, ker so se začela pogajanja za premirje med guvernerjem in japonskim poveljstvom. Po japonskih vesteh je bilo večeraj ubitih 50 ljudi, pretežno zasebnikov. Na japonski strani so imeli 3 mrtve in 15 ranjenih. Po vesteh iz Pekinga pa sovražnosti še niso ustavljene, ampak japonske čete korakajo naprej. Japonci so danes zasedli mesto Ononieto.

Po nesreči v zaječarskem rudniku

Uradna komisija išče krivce 12 rudarskih žrtev

Zaječar, 24. jan. c. Strokovna komisija, ki je tudi tekom današnjega dne zasliševala rudarje, da bi na ta način ugotovila vzroke za nesrečo, tudi še do sedaj ni mogla priti do pravih zaključkov, na kak način je prišlo do katastrofe, pri kateri je izgubilo življenje 12 rudarjev. Komisija se je tudi danes podala v sam rov ter dela na licu mesta, kjer je eksplodiral metan. Preostali delavci povečini dolže umrlega rudarja Kneževiča, ki je bil

strasten kadilec ter je večkrat kadil tudi v rovu. Radi tega je bil ta delavec od vodstva rudnika tudi večkrat opominjan. Drugi delavci pa izjavljajo, da nekateri rudniške naprave niso dobro funkcionirale ter da niso bile v dobrem stanju tudi nekatere svetilke. Komisija je radi tega ostala še nadalje v rudniku ter bo nadaljevala svoje delo. V rudniku je danes že prišel zopet redni obrat.

Iz notranje politike

Kdo bo pometal

»Kmeti ki list«, glasilo kmetijev okoli narodnega poslana Ivana Puclja in ministra za socialno politiko dr. Draga Marušića, se je v zadnji številki nekoliko pobavilo z disciplino okrog dopolnilnih volitev v senat. Na poziv vrhovnega vodstva Jugoslovanske nacionalne stranke so se zbrali v Ljubljani delegati na konferenco, da bi sestavili listo za senatske volitve. Vsak udeležene je imel pravico, da to ali drugo listo predlaga, ugotavlja samostojno »Kmeti ki list«. To je bila in je nesporna pravica delegatov. Povsem v redu je torej, če so delegati stali predloge in predlagali dve listi. Lahko bi bil tudi vsak predlagal svojo listo, to je pač pravica predlaganja. Odlučitev o teh predlogih je bila naravno v rokah konference. Zmaga pač tista lista, za katero se odloči večina. Do tu je bilo popolnoma v redu. Brez priznanja našela večina ni demokracije, pa tudi ne discipline. Disciplinasti obstoji pač v tem, da se premagana manjšina ukloni večini. »Večina« je res odločila in vsak razumen človek bi bil pričakoval, da bo stranka ali priznala listo, ki je dobila večino, ali pa da prizna obe kandidaturi listi za svoji. Za eno ali drugo listo bi se izrekli volilci 3. februarja. To se ni zgodilo, pač pa je vrhovno vodstvo stranke razveljavilo obe listi, ki so ju predlagali delegati v Ljubljani. Sestavilo je brez volje in vednosti delegatov povsem novo kandidatsko listo in ta je sedaj proglašena za edino pravo. »Ni nam znano, pod kakšnimi vplivi je prišlo vodstvo JNS do te odločbe«, nadaljuje »Kmeti ki list«. »Zneno nam je pa in to dobro vemo in razumemo, da je a to odločbo postavljena nam vsem res potrebna disciplina na glavo. Popolno preziranje volje delegatov in volilcev namreč ne more roditi discipline, pač pa izziva vtiš neke popolnoma neupravičene strankarske diktature. Tu ni mogoče več govoriti o disciplini, ampak samo še o brezpozorni pokorščini, ki se na voljo ljudi prav nič ne ozira, pač pa uveljavlja le osebne želje tega ali onega »voditelja«. Ta sistem je v veljavi pač v Nemčiji in Italiji, kjer imajo »führerjev«, ne more pa biti dober za nas, ki si sistema »führerjev« ne poznamo; najmanj pa ga moremo priznati stranki, kakor je JNS. Ne verjamemo namreč, da bi se hoteli priključiti te stranke odločbi vsaki pravici do avtonomnega izražanja in tudi uveljavljanja svoje volje in se slepo podvreči taki ali taki komandi, ker so že toliko zrel, da morejo biti objekt, ampak subjekt politike! Zlasti kmetje, ki jih ne tišči in ne žuli nobena odvisnost... Ljudje dandanes niso več tako zabiti, kakor so bili nekdanj, ko je z njimi lahko vsak pometal, kakor je hotel. Danes so ljudje že precej vajeni — pometati sami. Disciplina mora biti, to je res, mora pa biti ne samo spodaj, ampak tudi zgoraj.«

Učitelji je

V »Učiteljskem tovarišču« je V. J.Č. priobčil članek »Učitelj sem«. Članek, ki je očividno učitelje, je opisal težave podeželskega učitelja tako-le: Vzemimo podeželskega učitelja. Raztrgan na vse konce in kraje, komandiran v vsesmožne simpatije in nesimpatije organizacije, se izprava noč in dan v težkem delu, v koli in izven nje, nima pa nad seboj samo predpisane uradne kontrole, marveč še mnogo hujšo, mnogokrat žal ogašno kontrolo raznih lokalnih faktorjev. Če dela res nacionalno, se zameri onemu krogu ljudi, ki si žele imeti še danes učiteljske v svojih rokah, da bi ga lahko izrabljali v svoje posebne namene. Poleg tega mora računati ubogi učitelj z raznimi krajevno uglednimi osebami. Gorje mu, če se jim zameri. Nenadoma ga začno ovajati na levo in desno, oprijejo ga za najslabši, subverzivni element, ki ga je treba ali vsaj iz državne službe, ali pa prestaviti v kak kraj na koncu sveta.

Danes v petek prispejo v smislu prijave na Bled minister za telesno vzgojo naroda dr. Auer, šef kabineta ministrstva za telesno vzgojo Krejčik, dalje namestnik bana dr. Pirkmajer in pomočnik Popović v zastopstvu divizionarja Čukavea, dočim je minister za socialno politiko Marušić radi zadržanosti svoj prihod odpovedal.

Danes dopoldne se vrši na Pokljuki na sedaj popolnoma pripravljeni skakalnici poskusno skakanje, ki mu bodo prisostvovali tudi zvezni odborniki. Na temstvu današnjih rezultatov v skakanju se bo vodstvo končnojavno odločilo glede postave našega moštva za to disciplino.

Opazna se, da so Čehi v precejšnji zadregi, koga naj pošljejo v tekmo za alpsko kombinacijo,

to je za smuk in slalom, ki se izvedeta smuk danes, slalom pa v soboto. Večraj je Stehlik rajši izpustil tek na 17 km, samo da je šel lahko trenirati v smuku. Z njim je bil na Okrožniku tudi Vlačevac. Šele pozno zvečer so se Čehi odločili, da postavijo za alpsko kombinacijo sledeče moštvo: Stehlik, Vlačevac, Musil in Skrbek.

Ker imamo mi veliko upanja, da v alpski kombinaciji odnesemo zmago, in ker je po zaslugi naših tekmovalcev, ki so vložili ves trud v večernejšem teku, razlika v točkah majhna (približno 84 točk) vlada v polnoštevilno zbranem smučarskem svetu na Pokljuki izredno dobro razpoloženje. Kakor vse kaže, bomo prešli danes in jutri v vodstvo.

Svetosavska proslava

Kraljevska banska uprava, prosvetni oddelek razglašajo na osnovi brzojavno sporočenega odloka ministrstva prosvete P. br. 1186, da se letos na vseh šolah opravi svetosavska proslava v soboto, 26. januarja. Dan je pouka prost.

Osebnosti

Belgrad, 24. jan. m. Napredovala sta pri podružnici Pošte hranilnice v Ljubljani za glavnega blagajnika V. pol. skup. Josip Potokar, poštahranilnični uradnik VI. skup. in za poštahranilnično uradnico v VI. pol. skup. Valerija Plivelič, poštahranilnična uradnica VII. skup. Premesčena je s poštnega in brzojavnega urada v Kamniku na poštne in brzojavni urad Ljubljana II. Antonija Trstenjak, poština in brzojavna kontrolorka VII. skup.

Na oddelku za trgovino, obrt in industrijo pri kraljevski banski upravi v Ljubljani sta napredovala za svetnika IV. skup. 2. stopnje dr. Ciril Pfeifer, dosedajni svetnik V. skup. istotam, in za pomožnega tajnika VI. skup. Rudolf Badiura, dosedajni pomožni tajnik VII. skup.

Z dekretom gradbenega ministrstva je odobrena ing. Albertu Plemelj, asistentu tehnične fakultete v Ljubljani, javna praksa na celim ozemlju kraljevine, predvsem iz gradbene stroke. Javna praksa istotako na ozemlju kraljevine je podeljena tudi ing. Francu Hočevarju, ravnatelju državne tehnične šole v Kranju, predvsem iz kemično-tehnične stroke.

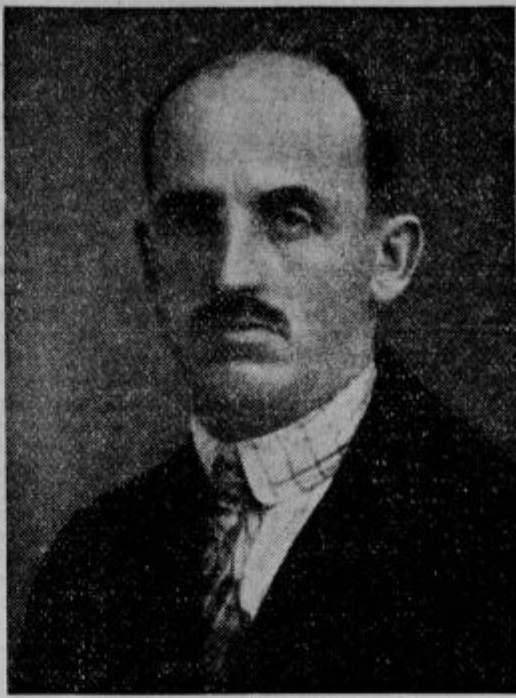
Neutralna kandidatna lista za senatne volitve - potrjena!

Franjo Žebot

Janez Štrcin

Martin Steblovnik

»Slovenec« je v nedeljo, dne 20. t. m. poročal, da je okrogno sodišče v Ljubljani odklonilo potrditev nevtralne liste za dopolnilne senatorske volitve, ki bodo 3. februarja 1935. Proti tej rešitvi okrognega sodišča je vložil kandidat Janez Štrcin po svojem zastopniku dr. M. Natlačenu rekurs na apelacijsko sodišče v Ljubljani. Včeraj je apelacijsko sodišče temu rekursu ugodilo in potrdilo nevtralno kandidatno listo z nosilcem Franjem Žebotom. Ker bo rešitev apelacijskega sodišča gotovo zanimala tudi širšo javnost, jo v nastopnem priobčujemo v celoti.

I. Pl 20/35—2.

Apelacijsko sodišče v Ljubljani je v skladu s kurzo Janeza, predsednika občine Komenda, ki ga zastopa dr. Marko Natlačen, odvetnik v Ljubljani, zoper sklep okrognega sodišča v Ljubljani z dne 19. januarja 1935 opr. št. Su 386-25-34-47, s katerim se od Janeza Štrcina in tov. predložena kandidatna lista za volitve senatorjev z dne 3. februarja 1935 ni potrdila, sklenilo:

Rekursu se ugoditi ter izpodbijani sklep spreminiti tako, da se potrdi:

»Kandidatna lista za volitve senatorjev v dravski banovini dne 3. februarja 1935 z

a) kandidati:
1. Žebot Franjo, Maribor, Loška ul. 10, novinar, bivši narodni poslanec.
2. Štrcin Janez, Kaplja vas 35, posestnik, predsednik občine Komenda.
3. Steblovnik Martin, Rečica ob Paki 26, posestnik, predsednik občine Šmartno ob Paki.

b) Njihovi namestniki:
1. Litrop Stefan, Turnišče 216, posestnik, predsednik občine Turnišče.
2. Burgar Jožef, Hraše 20, občina Trboje, poljedelec, predsednik občine Trboje.
3. Mihečič Alojzij, Breg pri Celju, posestnik.

c) Predstavniki liste:
1. Novak Ferdo, posestnik, predsednik občine Nevleje.
2. Šušteršič Avgust, mizar, predsednik občine Mengeš.

3. Njihovimi namestnikoma:
1. Košir Anton, trgovec, predsednik občine Kovor.
2. Černe Franc, posestnik, predsednik občine Dobrova, katero so predložili sodišču dne 18. januarja 1935.

3. Štrcin Janez, Kaplja vas 35, posestnik in predsednik občine Komenda.
4. Novak Ferdo, predsednik občine Nevleje pri Kamniku in posestnik v Vrhpoljah št. 25, v občini Nevleje pri Kamniku.
5. Kokalj Franc, predsednik občine Kresnice in posestnik na Hribu št. 40 v občini Kresnice, p. Kresnice.

6. Černe Franc, predsednik občine Dobrova in posestnik v Kozarjih št. 25, p. Dobrova.
7. Umnik Anton, predsednik občine Senčur pri Kranju in posestnik v Senčurju št. 20, p. Senčur.

Vsled potrditve kandidatne liste potrebne odredbe naj izda okrogno sodišče.

Razlogi:

Pravno naziranje pritožnika, da je zoper izpodbijani sklep dopustna pritožba v smislu § 9. izvensp. patenta je tudi po mišljenju apelacijskega sodišča pravilno, ker zakon o volitvi senatorjev ne vsebuje nikake določbe o tem, da je sklep okrognega sodišča o nepotrditvi kandidatne liste dokončen ali izvršen.

Pritožnik je pa k pritožbi tudi legitimiran, ker je sam kandidat na predmetni kandidatni listi, in jo je tudi sam kot predlagatelj podpisal, ter v družbi s še 4 drugimi predlagatelji predložil sodišču v potrditev.

Ko se v izpodbijanem sklepu ne navaja, da bi predlagatelj liste ne bili vpisani v stalni volilni imenik, in da ne bi bila predložena pisemna privolitve vseh kandidatov, kot predpisuje drugi odstavek § 18 zakona o volitvi senatorjev, in je nasprotno iz spisov razvidno, da lista v tem oziru zakonu docela ustreza, je rešiti le vprašanje, jeli je v smislu § 14 zakona o vol. sen. kandidatno listo podpisalo najmanj 50 oseb, ki imajo volilno pravico za volitve senatorjev. V tem oziru zastopa prvo sodišče mnenje, da je predložena lista pravilno podpisana le od dveh predlagateljev, ker se nahaja ostalih 69 podpisov na drugi, tretji, četrti in peti listi, ki so vsi v prvi polji, in ki jih ni mogoče smatrati za sestavni del kandidatne liste, češ, da ni nobenega dokaza in nobenega jamstva za to, da na teh poljih podpisani volilni upravičenci res predlagajo kot kandidate osebe, vpisane na prvi polji.

Temu naziranju pa ni pritrjeno.
Ko predpisuje § 15 zak. o vol. sen. v drugem in tretjem odstavku način, kako se sestavljajo liste, in ko pravi četrti odstavek tega §-a: »Pod vse to se podpisajo predlagatelji svojerodno, ni

s tem rečeno, da mora biti lista sestavljena na eni sami polji, ker zakon to nikjer izrecno ne določa. Zato ne more biti dvoma, da sme kandidatna lista vsebovati tudi več pol. Saj je podana možnost, da presega število predlagateljev ono število, ki ga predpisuje zakon kot najmanjše, to je 50, in da pri tem vseh podpisov niti ni mogoče spraviti na eno polo. Naravno je, da morajo biti te pole sestavljene tako, da jih je mogoče smatrati za eno celoto. To se je pa v danem slučaju zgodilo, ker so vse pole sešite in se podpisali, ki se nahajajo pod označbo »predlagatelj«, opremljeni z zaporednimi števkami 1—72, od katerih se prva dva podpisa nahajata pod besedilom kandidatne liste na prvi polji. S tem je dovolj jasno označeno, da je vloga, ki je na naslovni strani označena kot kandidatna lista, smatrati za eno celoto. Da je to stališče pravilno, je razvidno tudi iz določb zakona o vol. nar. poslancev, ki določa v §-u 18, da ni potrebno, da bi kandidatna lista vsebovala na isti polji podpise predlagateljev, marveč določa izrecno, da je podpise predlagateljev kandidatni listi le priložiti.

Stališče prvega sodišča, da predložena lista ne daje nobenega dokaza in nobenega jamstva za to, da na polah podpisani volilni upravičenci res predlagajo kot kandidate osebe, vpisane na prvi polji, pa tudi ni upoštevno, ko določa drugi odstavek §-a 20 zak. o vol. narodnih poslancev, ki velja po § 17 zak. o vol. sen. tudi za senatne volitve, da sme izpodbijati podpis na kandidatni listi samo oni, čigar ime je podpisano. Zato je apelacijsko sodišče mnenja, da sodišču sploh ne pristaja pravica raziskovati o tem, jeli ustreza kandidatna lista volji posameznih podpisanih predlagateljev ali ne.

Vsled tega je bilo rekursu ugoditi, ter v spremembi izpodbijanega sklepa predloženo kandidatno listo potrditi.

V Ljubljani, dne 24. januarja 1935.

„Kako so na naši univerzi volili novega rektorja?“

Pod tem naslovom je prineslo »Jutro« z dne 24. januarja članek, v katerem objavlja imena vseh profesorjev, ki so glasovali za prof. Šamca in za prof. Hadžija. Ta objava nas je zelo osupnila, ker so brezdvoma glasovanja tako važne korporacije službena tajnost, in ne razumemo, kako je mogla priti ta interna zadeva v široko javnost. Radi tega tudi ne moremo jamčiti, da je indeks volivcev točno reproduciran.

Menimo pa, da se »Jutro« o celi zadevi precej moti, ko očita skupini, ki je kandidiral prof. Šamec »ozkosrčno samoslovenstvo«; ne razumemo tudi, zakaj se »Jutro« v tej zadevi, ki je stvar zgolj akademskih krogov, tako razburja. Sicer pa je »Jutrovo« poročilo zelo informativno: iz tega poročila vidimo, da je filozofska fakulteta kandidirala dva gospoda: prof. Hadžija in prof. Cankarja. Iz tega sledi, da je bil spor, o katerem »Jutro« govori, že v filozofski fakulteti. Da bi se ostrina omilila, ni moglo preostati zboru drugega, nego

da se odloči za tretjega kandidata. Po našem mnenju je univ. svet s tem postopal zelo taktično, odločil zadevo na dostojen akademski način in s tem rešil ugled univerze. Če je »Jutrovo« poročilo točno, so glasovali za kandidaturo prof. Hadžija sledeči gospodje: Kelemina, Kos, Nahtigal, Oštr, Radojčić, Stojčević, Veber, Gostiša, Frost, Grudinski, Kopylow, Král, Kasal, Dolenc, Krek, Lapajne, Skumović, Škerlj, Bilimovčev, Maklečev. Za prof. Šamec pa so, kakor poroča »Jutro«, glasovali gg.: Kidrič, Ramovš, Förster, Hrovat, Osana, Plečnik, Vidmar, Vurnik, Zupančič, Elter, Kušej, Ogriz, Polec, Kamsky, Plečnik, Šerko ter vseh sedem rednih profesorjev s teološke fakultete.

Vsekakor je to prvi primer v zgodovini naše univerze (in morebiti univerz sploh), da se na ta način objavlja in komentira izid volitev, ki so uradna tajnost.

S tako nečuvnim kršenjem uradne tajnosti se zastruplja vse javno življenje.

Še k rektorskim volitvam

Prejeli smo sledeči dopis iz akademskih vrst:

»Jutro« dne 24. januarja 1935 prinaša poročilo o rektorskih volitvah na ljubljanski univerzi, kjer med drugim beremo tudi stavek: »...v duhu takega razpoloženja (namreč ozkosrčno slovenskega, kot ga »Jutro« v svojem članku komentira, op. podpisnikov) se je moglo zgoditi tudi to, da se je gotova dijaška struja posebnim intervencij pri poslovednem direktorju vmešala v vprašanje rektorske volitve.«

Ta stavek me pri »Jutru« ni čisto nič presenetil in je čisto v redu, samo to »Jutro« previdno zamoledči, kdo je bila ta »gotova dijaška struja«. Gospodje okrog »glavnega dnevnika Dravske banovine«, to pa res ne gre, da bi se izza plotov bombardirali z gnilimi jajci. Kar na dan z besedo, zavedna slovenska akademska mladina se vas prav nič ne boji!

Dne 14. t. m. je bila ob 5 popoldne sklicana na univerzi seja, ki naj bi volila novega rektorja. Čisto javno priznam (česar me pa nikakor ni sram), da smo okoli pol petih, ko smo zvedeli za oba kandidata, odšli k gospodu prorektorju: tov. Tepina in tov. Turnšek za »Zvezo strokovnih klubov tehniške fakultete« in jaz za »Društvo slušateljev filozofske fakultete«, in smo tam v imenu obeh strok. društev izrekli željo, naj bo v sedanjih časih rektor Slovenec. Zastopnikov drugih strok. društev namreč nismo mogli takoj dobiti. »Jutro« bo na to seveda reklo: to so naredili zastopniki dveh strok. društev, kje pa so ostala tri društva.

Toda smolo imate, gospodje! Kmalu po peti uri popoldne istega dne smo namreč odpisali na rektorat spomenico z isto željo, ki sem jo že omenil, ki pa nosi pečate vseh petih strok. društev, to je zastopnikov skoraj vse slovenske akademske mladine. Menda to zadostuje, gospodje okrog »Jutra«, nad njim in za njim.

Povem naj še to, da sem za svoje delovanje kot predsednik »Društva slušateljev filozofske fakultete« odgovoren le temu društvu in univerzitetnim oblastem, nikakor pa ne nekaterim krogom okrog Kazine in najmanj »Jutru«. — Ante Poberaj, cand. phil.

Kamniški vodovod

Kamnik, 24. januarja.

Ze vsa leta po vojni povzroča našim meščanom veliko preglavico vodovod, ki je bil zgrajen pred 50 leti pač za takratne razmere, zdaj pa ne odgovarja več potrebam povečanega in napredujočega Kamnika. Pri gradnji vodovoda je naš meščane vodil princip štednje, da so opustili misel na gradnjo rezervoara na Zalah ali pa na Malem gradu. Bojazen pred prevelikimi stroški se zdaj mašuje nad nami. Omrežje vodovoda se je razširilo v predmestja, poraba vode je večja in pritisk je zato oslabil. Ze 10 letno stremenje za izboljšanjem vodovoda ni prineslo zadovoljivega uspeha in vsako leto daje vodovod največ povoda za razpravljanje na proračunskih sejah. Ker je to vprašanje vitalnega pomena za letoviški Kamnik, gotovo zasluži, da mu naš občinski odbor in vsa kamniška javnost v lastnem interesu posvetita največjo pozornost. Kakor doznavamo, bosta že na prihodnji občinski seji predložena v razpravo dva načrta, in sicer za zgradbo novega rezervoara na Zalah, ali pa za zgradbo čistilne naprave na Grabnu. Seveda je treba za take naprave, čeprav ne bi bile investicije prevelike, temeljitega preudarka in vsestranskega razmotrivanja, da se ne prenačimo. Na vsak način pa bo treba v zvezi s popravilom vodovoda misliti tudi na njegovo podaljšanje v novo kolonijo na Zaprice. Tu je zdaj cela vrsta novih hiš in gradbena sezona bi se še povečala, če bi bil ta del poleg električne napeljavne preskrbe še z vodovodom. Posestniki, ki so si tu zgradili hiše, so morali investirati precejšnje vsote za izkop globokih vodnjakov, da so prišli na tem peščenem ozemlju do talne vode. Isto vsoto bi gotovo vsak rad žrtvoval tudi za vodovod. Zato za bodoče naš občinski odbor ne sme izpustiti iz vida podaljšanja vodovoda vsaj za 1 km v novo zapriško kolonijo.

Alpinistična šola TK Škala

V nabito polni predavalnici šole na Ledini je v torek predaval g. dr. Valter Bohinec o zemljepisnem položaju naših gorovij. Na podlagi slik je v uvodu obrazložil geološki nastanek naših Alp. Morje je pokrivalo pokrajine, kjer se sedaj preko 2000 m visoko dvigajo grebeni Alp. Naravne sile so preoblikovale površino zemeljske oble. Le tako si moremo tolmačiti najdbe na Prisojniku, kjer so odkrili v skali okamenele kosti rib. Sledil je nato podroben opis ledenih dobe in nje postanka. Mogočni ledeniki, ki so se raztezali mnogo kilometrov v dolino ter dosegali več ko 250 m debeline, so v skalovje zajedali svojo strugo ter tako preoblikovali gorovja in doline, da so njih sledovi še danes po tisočletih jasno vidni. Zanimivi dokazi iz ledeniške dobe so slapovi, kakor n. pr. Peričnik, kateremu je ledenik s Triglava pogolobil dolino, ter ga tako prisilil do padca. V drugem delu predavanja je podal predavatelj sliko razpredelave naših Alp. V vsakem oziru odličnemu predavanju so mnogostevni, hvalečni poslušalci sledili z velikim zanimanjem.

Slovenec - kralj Eskimov

Po pismih slovenskega izseljenca Janeza Planinška priobčuje Anton Podbevšek.

Vsaka stvar ima svoj konec in tako se je naposled umirilo tudi morje. Veseleč se, da nas je rešila božja previdnost, smo zagledali suho zemljo, otok na modrih valovih Atlantskega oceana, na katerem se lesketa mestece kot biser na živi preprogi. Cilj našega potovanja.

Mnogi so me spraševali, čemu potujem. Odgovoriti jim je bilo težko. Mogoče tudi Ti ne veš, zakaj sem tvegal tako dolgo pot?

Ko sem živel v divjini, sem si nakopal bolezen na obistih. Ko sem bil oslepel radi bliščetečega solnca na snegu seveda, nisem vsega takoj občutil. Bolezen pa je počasi pritiskala in je postajala vedno hujša. Nazadnje je zbolela tudi lenez in morali smo v tople kraje. Edina pot, ki nam je bila odprta, je bila s čolnom. Videli smo mnogo lepega sveta in tudi dokončali najdaljšo vožnjo s čolnom. No, in zdaj smo na jugu, kjer se koplje v morju, kar nam je bilo potrebno za naše zdravje. Pozneje se hočemo vrniti nazaj v severne pokrajine, kajti opazil sem, da jaz ne spadam v civilizacijo. Bil sem predolgo na prostem.

Toliko za danes. Prihodnjič več! Pošiljam Vam vsem skupaj najlepše pozdrave in Vam želim vse najboljše na svetu.

Vaš vdani

Janez Charles Planinšek

c/o J. R. Dopoe 2629 S. W. 28. Canat
Miami, Florida, USA.

POROČILO »THE TRIBUNE«.

To je bilo zadnje Planinškovo pismo, ki so ga prejeli njegovi domači v Kamencah. Obenem s tem pismom je poslal tudi prvo naslovno stran nassauskega dnevnika »The Tribune« z dne 29. julija 1931. »The Tribune« je objavila pod naslov:

Samotni čolnarji veslali 8000 milj do Nassaua.
Zapustili Manitobo 21. marca 1929.
Štirje eskimski psi

poleg velike fotografije Planinškove odprave v čolnu na Tampu v Floridi, članek naslednje vsebine:

Karel Planinšek, teksaški raziskovalec znan časopisom Zedinjenih držav pod imenom »Eskimo Charlie« je dopotoval v Nassau danes ob 1.40 popoldne s svojim 18 čevljev dolgim čolnom in je s tem končal 8000 milj dolgo potovanje, ki ga je začel v The Pasu, Manitoba, Kanada, 21. marca leta 1929.

Spremljali so ga Frank O. Grady, irsko-kanadski raziskovalec in Planinškova eskimska otroka: 10 letna lenez in 8 letni Tony. V tej odpravi so bili tudi štirje sijajni eskimski psi, ki so spremljali svoje gospodarje ves čas potovanja.

Od izhodišča The Pasa je vodila raziskovalec pot po rekah in jezerih do arktične obale v skrajnem severnem kotu Hudsonskega zaliva. Po povratku na izhodišče je šla odprava južno do Winnipeg.

Angleško besedo Texan (explorer) je Planinšek prečrtal. Ameriški listi so smatrali Planinška za Američana. »The Tribuna« za domačina iz Texasa.

Okoli 6 m.

mipega in odtod do St. Paula v Minnesoti, kjer je začela novo pot po Mississippiju do New-Orleansa. Od Louisiane so se spustili s čolnom iz cedrovega lesa in platna po morju do Fort Myersa v Floridi, nato do Palm Beacha in po kanalih in jezeru Okeechobee do Miami.

Od Miami je odprava po 21. urah veslanja dosegla veliki svetilnik Great Isaacs, kjer jo je sprejela na krov ladja Patricia K. in jo odpeljala do Bimina. Od Bimina sta raziskovalca veslala do Morgana Blufa, Andros. Od Staniarda Creeka do Nassaua pa je vlekla čoln z odpravo mala jadrnica.

S prihodom v Nassau je Planinšek s Frankom O. Gradyjem zaključil arktično-tropsko potovanje, ki ga je zasnoval leta 1929. Želel je končati to potovanje v Habani, a se je ognil nemirom na Kubi in se odločil, da obišče Nassau.

Odprava se namerava čez teden dni vrniti nazaj na sever ob obali Atlantskega oceana mimo Zedinjenih držav in Kanade.

Planinšek in O. Grady sta krila stroške potovanja s predavanji in s razstavljanjem fotografij in arktike. V zvezi s temi predavanji sta raziskovalca tudi eskimske pse. Raziskovalca razkazujejo tudi pasje sani, ki tvorijo zelo važen del potovalnih potrebščin.

Planinšek, vodja te ekspedicije, je zelo ponesen na zbirko fotografij s potovanja in na druge zanimivosti, kakor na knjigo s časopisnimi izrezki in fotografijami, na dnevnik s številnimi spominskimi zapiski lovcev na divjačino, trgovcev, misionarjev, državnih uradnikov in vseh tistih, ki jih je srečal na različnih krajih svojega potovanja.

Od 24. marca do 18. aprila leta 1929 ni odprava videla človeškega bitja. Pot jo je vodila preko

neobljudenih divjin v Severni Kanadi. Prav tako ni odprava uzrla žive duše od 19. julija leta 1929, ko je zapustila Vetrovno jezero (Windy Lake) v severno-zapadnih provincah, pa do 22. oktobra, ko je dosegla Winnipeg.

V razgovoru s reporterjem »The Tribune« je pripovedoval Planinšek, da je bil proviant odvisen dolgo časa od lova na divjačino in od rib.

»Včasih smo se sijajno počutili,« je rekel, »ko smo imeli vsi skupaj eno samo ribico. Drugače pa smo imeli toliko divjačine, da nismo vedeli, kam z njo.«

»Od početka 23 reki smo prekrizali 193 jezer in preveliki na 28 rek. Coln smo morali prenesti preko 195 prenašališč.«

Ko so ljudje v Floridi pripovedovali Planinšku o hitrosti zaliveškega toka, se je Planinšek zelo zabaval. Ponosno je pokazal fotografije črnih brzic arktičnih rek, po katerih je vodil čoln s svojo sigurno roko.

Sest in trideset milj dolgo reko je prevozil cik-cak med skalami v eni uri in 35 minut.

Eskimski psi so se izkazali za prav dobre tovariše Planinškova otrokoma, ki sta pametna, ljubezniva, polna humorja in zelo zainteresirana za vse novosti. Zelo sta zrasla med potovanjem in postajata čedalje bolj podobna svojemu očetu.

Takoj ko so Planinška in Gradyja sprejeli v Nassau, ju je pozval pristaniški vodja v kolonialno tajništvo. Predsednik urada javnih del gosp. H. T. Brice je raziskovalcem dovolil, da si postavita šotor v Malcolmskem parku.

66 km.

(Konec.)

Liubljanske vesti:

Velika tatvina pri Češnovarju

Tat odnesel ročno železno blagajno, v njej 70.000 dinarjev

Ljubljana, 24. jan.

Marljivi mladi trgovec g. Karel Češnovar na Dolenjski cesti 1, je danes postal žrtev skrajno predrzne, toda prebrisan izvedene tatvine, ki ga je gmotno precej občutno zadala, da bi morda nadomeščena z zavarovalnino. Način pa, kako je bila tatvina izvršena, in vse okolnosti presenečajo celo izkušene kriminaliste.

Dopoludne, malo pred 11 se je soproga okradenega trgovca g. Julija Češnovarjeva mudila v spalnici v prvem nadstropju hiše, nato pa je odšla za nekaj minut v trgovino, ki je v pritličju. Ta čas, komaj dobrih petih ali desetih minut je izbral neznan tat, da je izmaknil železno blagajno ter z njo izginil. Gospa se prav dobro spominja, da je bilo še pred nekaj minutami vse v redu, ko pa se je čez kratak čas vrnila v spalnico, je zapazila, da je omara odprta, zlasti pa predal, v katerem je bila železna blagajna. Takoj je s strahom uganila, da se je v spalnici mudil nepoklicanec, ki je ukradel blagajno z veliko gotovino: v ročni železni blagajni je bilo okoli 70.000 Din denarja in sicer kakšnih 40 tisočakov, ostalo pa v stotakih in v kovancih denarju. V prvih trenutkih si domači sploh niso mogli razjasniti, kako je mogla železna blagajna izginiti na tako skrivnosten način. Obveščena je bila policija, ki je uvela obsežno preiskavo. Poleg stražnikov je poslal kriminalni urad tudi več agentov, ki so raziskali okolnosti zagonetne tatvine.

Ugotovljeno je bilo, da je moral tat — morda sta bila celo dva — dobro poznati razmere pri Češnovarjevih. Skozi trgovino in skozi vežna vrata tat ni mogel priti, ostala je kvečič možnost, da je prišel od zadaj z dvorišča, na dvorišče pa z Golovec. Kakor rečeno, je imel tat le malo časa, da izvede tatvino. Najbrže je kje skrit oprezoval, kdaj odide gospa iz spalnice, nato pa je planil v spalnico ter smuknil k omari, potegnil predal

in ročno pograbil blagajno. Da je tat dobro poznal domače razmere, kaže že to, da se je spoznal v številnih vratih v prvem nadstropju in pa, da je stopil takoj k pravi omari. Kakor je prišel, tako je tudi izginil: zadaj čez dvorišče, ki je brez psa, pa čez Golovec. Bilo mu je malenkost preskočiti nizko ograjo nad hišo. Policija je potem res ugotovila v snegu globoke sledi moških čevljev, ki morejo izvirati le od tatovih čevljev. Res so se kmalu oglasili neki smučarji, ki so se smučali na Golovec, ter so povedali, da so videli dva moška nesti težko železno skrinjico čez Golovec. Smučarji pa možakarjev niso ovirali, ker so bili prepričani, da neseta — radijski aparat. Sele, ko se je raznesla po Kurji vasi vest o veliki tatvini pri Češnovarju, so spoznali, da sta bila to tatova z železno blagajno. Oba možakarja sta jo čez Golovec mahnila v smeri proti Štepanji vasi. Smučarji so tudi podali opis obeh tatov: bila sta srednje velika, oblečena v sivo obleko, na glavi sta imela sivi čepici.

Tgovec Karel Češnovar je imel toliko denarja pripravljenega doma, ker je prav danes dobil večjo množico blaga, zlasti moke in je hotel blago plačati.

Policija je takoj uvela zasledovanje obeh tatov, od katerih je eden najbrže izvršil tatvino, drugi pa je bil morda zadaj na Golovec na straži.

Sum domačih pade zlasti na dva Bosanca, ki sta prejšnje dni pri Češnovarjevih vsiljevala razne preproge, ter sta si pri tej priliki mogla prav dobro ogledati vse razmere v hiši in sta najbrže dobro vedela, da hrani trgovec v spalnici razpoložljivi denar. Ob tej priliki je izginila tudi trgovskemu pomočniku pokromana ura, vredna kakšnih 600 Din.

Do ure, ko to pišemo, še ni znan uspeh policijskega poizvedovanja. Že v dobri uri je p. licija preiskala vso Štepanjo vas in bližnje naselbine. Policija upa, da ne bo dolgo, ko bosta predrzna tatova na varnem in da bo denar rešen.

naše zborovanje, kjer bomo obravnavali danes najbolj aktualna vprašanja.

● Led vozijo zadnje dni tudi iz bližnje ljubljanske okolice. Plošče so 5—8 cm debele in snažne.

● Kino Kodeljevo predvaja drevi in jutri ob 8 urah film »Ti, moj sveti Antoniček« in »Demoski otok«.

● Prijeta tatiča. V skupnem delavskem stanovanju na Zaloški cesti 104 so pred sinočnjim delavci opazili, da jih je obiskal tat in jim odnesel mnogo obleke, tako, da bi trpeli štirje delavci skupno okoli 2000 Din škode. Malo zatem se je pojavil v stanovanju neki mladenič, ki so ga okradeni delavci prijeli kot osumljenca ter poslali po stražnika. Stražnik je res prišel in aretirati prijete mladeniča, ki je bil 23 letni Ivan Jezek. Jezek je takoj priznal soudeležbo pri tatvini, izdal pa je še svojega 25 letnega tovariša Milana Beržana, ki so ga stražniki kmalu nato našli. Beržan in Jezek sta bila zmenjena, da okradeta te delavce, kaj sta tudi izvršila. Z izkupičkom za obleko je nameraval Beržan pobegniti v Italijo. Ko sta ukradla obleko, sta jo zanesla pod bližnji kozolec. Bežek pa je šel pogledat, ako so delavci že opazili tatvino, kar ju je izdalo. Jezek je pokazal, kam sta skrila obleko, ki so jo res vso našli in vrnili okradencem. Na Beržanovem stanovanju je policija našla še večje število vetrihov. Oba tatinska mladeniča bosta izročena sodišču.

● Nevaren pretep v Siskih. Trije delavci, neki J. V., I. B. in 40 letni brezposelni usnarj Vid Bivice, stanujejo v Florjanski ulici 15, so vozili led za pivovarno »Unione«. Včeraj popoldne so dobili izplačane mezde in odšli v bližnjo dalmatinsko gostilno na majhen likof. Bivice, ki je oženjen, se je spomnil, da ne sme vsega denarja zapraviti, ter je vstal in odšel iz gostilne. To je tako razjezilo oba njegova tovariša, da sta skočila za njim. Eden ga je vrgel ob tla, drugi pa je pograbil debelo kepo ledu ter jo zagnal Bivicu v glavo. Bivice je oblezel nezavesten. Težka kepa mu je razbila čelo in mu najbrže pretresla možgane. Polician je bil reševalni avto, ki je Bivice prepeljal v bolnišnico. Bivicevo stanje je zelo resno. Policija je oba napadla že prišla in zaslila, obenem pa je stehala tudi kepa ledu — bila je težka 120 kg.

V praktičnem delu govori Bogovič o »Problemu duhovnega vodstva«, dr. Odar končuje »Verko-politično zakonodajo v kraljevini Jugoslaviji«, kjer razbira ustave drugih cerkva v kraljevini in njih razmerja do države. »Pred teže probleme pa bo postavljena naša država, ko bo urejala razmerje s katoliško cerkvijo«. C. Potočnik piše o »Pokori za male grehe«. V slovstvu so omenjene nove francoske, nemške in češke teološke knjige. Na koncu se omenja 25 letnica papeškega bibličnega zavoda, ter Pravi kongres v Rimu (dr. Odar).

Predavanje o slikarju Oeltjenu

V nedeljo je imel v Jakopičevem paviljonu konservator dr. Fr. Stele predavanje o problematiki Oeltjenove umetnosti. Opozoril je, da je ta

Slika: Hans Oeltjen: Kopači (Haloze)

razstava ljubljanskemu občinstvu v več ozirih dobrodošla in poučna zanj, posebno tudi po tem, ker ob nji lahko nazorno razpravlja o vlogi umetniške osebnosti, njenega temperamenta in rasnega elementa v umetniškem ustvarjanju. Oeltjen je podal našo najbolj lirično razpoloženo pokrajino (Haloze) z izrazito severnjakiškim doživljem. Druga dobro-

Mariborske vesti:

Javna dela v mariborski okolici

Delo okrajnega cestnega odbora - V štirih letih 15 novih cest

Maribor, 24. jan.

Vprašanje javnih del ni važno samo za mesta, v sedanjih časih je važnejše v mnogostem še za podeželje. Dočim se v mestih brezposelno prebivalstvo lažje preživlja s pomočjo javne dobrodelnosti in raznih možnosti priložnostnega zaslužka, je problem brezposelnosti za podeželje mnogo usodnejši in tu pridejo v poštev kot edina od pomoč javna dela. Zlasti za mariborsko okolico je to vprašanje osobite važnosti, ker je radi goste naseljenosti in splošne osirotelosti prebivalstva navezana na zaslužek, ki ga ne more dati sama zemlja. Pri podeželskih javnih delih pa prihajajo v poštev samo cestna dela, ki so poleg tega še velike gospodarske važnosti, ker odpirajo prometu nove predele. V tem oziru je zanimiv pregled cestnih del na področju mariborskega zastopa v letih 1931—1934.

Poleg rednega vzdrževanja 30 banovinskih cest v dolžini 330 km, 13 železniških dovoznih cest in 23 subvencioniranih (občinskih) v dolžini 30 km, ki so se kljub zmanjšanim sredstvom vzdrževala skozi vso dobo na višini, ki odgovarja potrebam modernega prometa, je okrajni cestni odbor v Mariboru izvršil v preteklih 4 letih večje število novih gradenj na banovinskih in občinskih cestah. V glavnem so se vršila ta dela z lastnimi sredstvi, potem s prispevki banovinskega proračuna, državnega kredita za zasilna javna dela, banovinskega brezposelnostnega fonda ter državnega in banovinskega fonda za javna dela. Med gradnjami novih cest omenjamo:

Banovinska cesta Reka—Sv. Areh se je začela graditi leta 1931 ter se je nadaljevala vsa naslednja leta. Danes je zgrajenih popolnoma 5 km, nadaljnja 2 km pa v spodnjem ustroju. S tem je prišla cesta do polovice svoje projektirane dolžine, ki znaša 14 km. — Banovinska cesta Ptuj—Rače—Fram: leta 1933 se je preložil na tej cesti v Framu nevaren ovinek v dolžini 300 m, lansko leto pa se je začelo z nadaljevanjem iz Frama proti Koprivniku ter se je zgradilo ¾ km zemeljskih del v najtežavnejšem terenu. — Banovinska cesta Slov. Bistrica—Oplotnica se je začela graditi l. 1931

ter je izvršena v dolžini 0,5 km. S tem je zgrajen začetek te važne podpohorske ceste, ki bo služila velikemu delu južnega Pohorja ter bo odkrila doslej neznane lepe kraje. — Banovinska cesta Sl. Bistrica—Sv. Martin se je v dolžini 5 km razširila in preuredila tako, da se lahko nemoteno vrši po njej avtomobilski promet. — Banovinska cesta Pesnica—Sv. Lenart — Senarska: Izvršila se je preložitve ovinka v Radehovi v dolžini 370 m. S tem se je odstranila neprijetna prometna ovira. — Banov. cesta Sv. Benedikt—Lomanose: h gradnji te važne ceste, ki veže ljutomerski in mariborski okraj, je okrajni cestni zastop v Mariboru prispeval z. c. 450.000 Din.

Uspešno je bilo tudi delovanje okrajnega odbora pri gradnji in preureditvi važnejših občinskih cest, ki imajo že večinoma značaj banovinskih cest. Občinska cesta Ruše—Sv. Areh se je začela graditi l. 1933 ter je izvršen spodnji ustroj v dolžini 1,5 km. Občinska cesta Sv. Martin—Počitniška kolonija je nadaljevanje ceste Sv. Bistrica—Sv. Martin ter se je v dolžini 3,3 km preuredila za avtomobilski promet. Na občinski cesti Lovič—Zablje se je l. 1932—1934 zgradilo 2 km ceste, ki je važno nadaljevanje banovinske ceste Loče—Sv. Jernej—Ličenca. — Cesta Sv. Peter—Ložane se je zgradila l. 1934 v dolžini 1 km. Cesta bo znatno skrajšala razdaljo Maribor—Sv. Lenart. — Ruparce—Hum se je zgradila v dolžini 2 km predvsem radi dovažanja gradbenega materiala s Huma za gradnjo ceste Sv. Peter—Ložane. Zgradil se bo še podaljšek do Zimice. — Bresternica—Sv. Križ se je preuredila v dolžini 1 km. Sv. Ožbalt—Kapla se je dogradila v začetku v dolžini 1 km, s čimer je bil izvršen začetek za gradnjo primerne ceste, ki bo vezala obmejne kraje na Kozjem z Dravsko dolino. Poleg tega so se postopoma nadaljevale občinske ceste Hrastovec—Sv. Rupert, Sv. Ana na Krembergu—zveza z ban. cesto Sv. Lenart—Cmurek, Sp. Duplek—Korena. Vse navedene gradnje je izvršil okrajni cestni odbor v Mariboru s svojim tehničnim in upravnim aparatom, stroški za vsa navedena dela pa so znašali 5 milijonov Din.

● Svetosavska proslava bo v nedeljo, 27. t. m. Sodelujejo pri slavnostnem koncertu pevski zbor Glasbene Matice, Komorni moški pevski zbor pod vodstvom dirigenta prof. Mirkca, Trio-Brand in operni pevec Neradič. Slavnostni koncert bo ob 20 v veliki unionski dvorani.

● Večer veselih pesmi. Bil je to res večer odliča in veselja, ki ga je nudilo v sredo večer množevni publiki slovensko pevsko društvo »Maribor« v dvorani Zadrugne gospodarske banke. »Kaj takega smo že dolgo v Mariboru pogrešali, je bila soglasna sodba vseh, ki so prišli na koncert. Navdušeno ploskanje, s katerim so poslušalci nagradili pevce in dirigenta g. Gašpariča, je dovoljno tolmačilo veliko zadovoljstvo. Koncerta se je udeležil tudi prevz. knezoškof dr. Ivan Tomažič, stolni kanonik Časl in stolni župnik msgr. Umek, dr. Tomišek in mnogi drugi odlični predstavniki mariborskega javnega življenja.

● Proračunska seja mestnega sveta je sedaj končno določena za prihodnji torek, dne 29. jan. za 18. uro. Na dnevnem redu je proračun za leto 1935. Kakor se v mestu govori, ne bo šlo na seji vse tako gladko izpod rok. Zlasti pri uvoznini proti nevarnosti, da nastane ravs, ker so zastopniki trgovskih krogov vsi proti tozadevnim izpremembam.

● Z občnega zbora pekovski mojstrov. O tem zanimivem gospodarskem zborovanju smo včeraj obširneje poročali. Na občnem zboru so se vršile tudi volitve v komisijo za pomožniške izpite. Izvoljeni so: Ivan Horvat za predsednika, Alojz Kovarčič, Anton Feiertag, Ledinešek Josip, Koren Jakob in Zamuda Ivan kot člani. — Zborovanja se je udeležil tudi tajnik Zveze pekovski obrtnikov g. Milan Bašič iz Zagreba, ki je govoril o raznih aktualnih strokovnih vprašanjih pekovske obrti.

● Mariborski film je sedaj prevzela zadruga »Mariborski teden«. Film se bo še izpopolnil s posnetki nekaterih industrijskih podjetij, ki so poprej slabo izpadli. Stroški za film so znašali okoli 50.000 Din.

● Manufaktursti in uvoznina. Posebno spomenico glede uvoznine je izročila vodstvo mestne občine sekcija manufakturstov in prodajalcev konfekcijskega blaga. V spomenici opozarjajo na nevarnost prevelike obremenitve njihovega blaga po

uvoznini. Trgovci bi pri tem izgubili prodajo konfekcijskega blaga, ki se ne bi več izplačala, zato pa bi konfekcijske tovarne same ustanovile svoje prodajalne, kakor jih imajo že v drugih mestih. Obrtniki bi bili potem še huje prizadeti. S predlogi manufakturstov se bo še bavil finančni odbor.

● Smuk se seli na Pohorje. Še prejšnji teden so bila pobočja v mariborski okolici prenapolnjena s smučarji. Zlasti pod Pohorjem in za Tremi ribniki je bilo vse živo. Sedaj pa so ti tereni že tako »zdelani« in zbiti od smučarjev, da skoro niso več za uporabo. To se sedaj pozna v Dravski dolini in na vrhu Pohorja, kjer narašča število smučarjev od dne do dne.

● Otroka vrgla v sneg. Razburljiv dogodek so doživeli te dni pri poestniku Rožkarju Antonu v Selnici ob Muri. K Rožkarjevi viničarki Kristini Kabrič je prišla služkinja Julijana Potec iz Selnice ter ji prinesla svojega 10 dni starega nezakonskega sinčka, kateremu je oče sin omenjene viničarke. Potecova je hotela otroka izročiti stari materi, ker ga sama ne more imeti pri sebi v službi. Kebričeva pa se je branila, da bi vzela otroka. Med obema je nastalo prepiranje in prepiranje, ki ga je končala Kebričeva tako, da se je obrnila in odšla. Potecova je gledala nekaj časa za njo, nato pa se je razjezila, vrgla je otroka v sneg ter odšla nazaj k svojemu gospodarju. K areži za mlado življenje je gledala prizor Rožkarjeve žena, ki je takoj skočila iz hiše ter vzela malega otroka iz mrzlega snega in ga prenesla v hišo. Otroka so Rožkarjevi obdržali, brezsrčno mater, ki je svoje lastno dete vrgla meni nič tebi nič v sneg, pa so orožniki naznanili sodišču.

Poizvedovanja

Izgubila je revna postrežnica ob štirih na 10 pred trgovino Meršol denarnico z vočjo vsoto denarja. Pošten najditelj se najroša, da najdeno vrne na naslov, ki se nahaja v denarnici.

— Pri revmatizmu v glavi, ledjih, plečih, živčnih bolečinah v kolkih, ušesu (Hexenschuss) se uporablja naravna »Franz Josefova« voda z velikim pridom pri vaskdanjem izpiranju prebavnega kanala.

25% popusta 25%

od cerkvenih govorov dr. M. Opeka

dobi kdor kupi

celo zbirko do 15. III. 1935

Cela zbirka obsega 24 zvezkov ter stane nevezana Din 466— s popustom pa samo Din 349'50.

N. Ničman, Ljubljana, Kopitarjeva 2

Kulturni obzornik

Bogoslovni vestnik št. 3-4

Zadnja številka XIV. letnika tega glasila naše bogoslovne fakultete je zelo pestra in priča o visoki gladini naše teološke znanosti. V razpravah polemizira prof. Grivec z Dvornikom in Weingartom, praskima slavistima, o »Teologiji sv. Cirila in Metodasa«, dokazujoč, da je prvi del »Žitij« pisan zelo originalno ter izhaja direktno od svetnikov, bodisi da je pisan po njihovih zapiskih, ali pa po njihovi živi besedi. — Prof. Snój je dokazal in odločno podčrtal v razpravi »Grška predloga staroslovenskih evangelijev«, da sv. Cirilu pri prevajanju sv. pisma ni služil za podlago — službeni carigrjski tekst, ampak izven-carigrjski, palestinski in aleksandrijski, o čemer dozdaj naši slavisti niso bili na jasnem. — Kartuzijanec fr. Ludovicus Maria de Massiac piše v latinščini o »Krvni sv. Janeza Krstnika v relikvariju, ki izhaja deloma iz XIII. stoletja« in se hrani zdaj v Plettrijih. — Prof. Ehrlich nadaljuje o »magiji primitivnih narodov«. Sedaj obravnava lunarno magijo, nje primitivno obliko in kruto (obredni umori, kanibalizem itd. — Najzanimivejša, sicer malo težka, a tudi za lajka-filozofa nujno potrebna razprava je, dr. Janževičeva analiza vse Vebrove filozofije »Dr. Vebrova pot do — knjige o Bogu«. V njej razloži pojem predmetne filozofije, kot jo je zasnoval Meinong in jo izpoveduje Veber. Nato analizira vse Vebrove Spise in ugotavlja, da je končno po svojem sistemu prišel do tega, da se njegova filozofska neznanika krije z ljudskim pojmovanjem — Boga. Že v letu 1923 je tako podal prvi dokaz za bivanje božje. — Druga, ne več tako intuitivno slutnena, ampak zavedno s strokovno natančnostjo podaja v knjigi v Bogu. Zato ni v Vebrovi filozofiji nikakega velikega preloma, ampak samo »niti prevlelik« razvoj. Filozof je našel Boga; da pa je lahko tudi vernik ali ne, to je njegova osebna zadeva in transcendentalnih činiteljev. — S tem so razprave končane.

Slika: Else Oeltjen-Kasimir: Glava

suhih letih mojstra, ki nas uči ljubiti, kar nas mori. — O gospe Elsi Oeltjen-Kasimir je pisala »Weser Zeitung« 8. avgusta 1931, o priliki njenih spomeniških del, posebno z 90 reliefi iz klinčkerja okrašenega portala kolodvora v Oldenburgu: »Njena z dušo prežeta umetnost ustvarja plastike ne navadne lepote in pretelesne moči izraza... Najbolj posebno in najlepše je, da umetnica odene vse svoje motive z novim načinom pojmovanja in se v izrazu nikdar ne ponavlja...«

Strašen dogodek pri Kragujevcu

V bližini vasi Donje Kanarice pri Kragujevcu so našli ubito 35 letno lepo vdovo Ljubico Milošev. Sodna preiskava je ugotovila, da sta Ljubico ubili 14 letna Zagorka in 13 letna Zorka, hčerki vdovinega priležnika, 35 letnega bogatega kmeta Milijadina Miljkovića. Miljković je oče štirih otrok in mu je žena še živa. Da ne bi vzbudil pozornosti, je Miljadin Miljković odvedel Ljubico na svoje posestvo, ki je oddaljeno več kilometrov od vasi. Miljadin je tja pogosto zahajal in zapuščal svojo družino. Te dni je Miljadin odšel v vas po svojih opravkih. Zagorka in Zorka pa sta odšli v sosedno vas obiskat svojo teto. Spotoma sta se hoteli ustaviti še na očetovem posestvu, ne vedoč, da živi tam vdova Ljubica. Ko sta stopili v hišo,

da se malo pogrejeta, jih je opazila Ljubica ter jima zagrozila s sekuro, češ, da ju ubije, ako vstopita. Zagorka pa je le hotela v hišo in se je spopadla z Ljubico. Zagorka je zgrabila sekuro in udarila Ljubico po glavi, Ljubica pa je pahnula Zagorko ter jo butnila z glavo ob tla. Zagorka je podicala svojo sestro Zorko na pomoč in ta je pograbila sekuro ter z njo dvakrat udarila Ljubico. Ko je Ljubica pričela klicati na pomoč, jo je Zagorka še enkrat udarila s sekuro po glavi. Deklici sta nato odšli k svoji teti povedat o dogodku, nato pa sta se prijavili oblastem. Truplo Ljubice so našli drug dan v snegu, toda brez ene noge, ki so jo ponoči odgrizli volkovi.

Nevarno ranjenega lovskega čuvaja so že včeraj prepeljali v ljubljansko bolnišnico. Zdravniki upajo, da mu bodo rešili življenje.

— Zdrženje rezervnih častnikov in bojnikov vabi na izredno zborovanje, ki bo, kakor je odločil komisar Združenja, v nedeljo, 10. februarja od 9 v dvorani »Ratniški dom« (vokal Jugovihove in Francoske ulice).

— Pasji kontumaci je zdaj uknjen za ves kamniški okraj.

— Nesreča pri sekanju. V Zgornji Hrušici je včeraj sekal drva 22 letni zidarSKI pomočnik Franc Srebot. Pri delu mu je spodletela sekira in Srebot se je tako močno vsekav v desno roko, da je moral v bolnišnico. Spotoma mu je izteklo zelo mnogo krvi.

— Mezdne razmere v tvornici Tivar. Tovarna Tivar v Varaždinu je izdelala s svojim nacionalno urejenim obratom že toliko oblek, da je napolnila vsa skladišča. Zato je nameravala odpustiti 380 delavcev. Že poprej pa je bilo odpuščenih 14 krajev. Delavstvo se je temu uprlo. Dosežen je bil s tovarno Tivar sporazum, da bodo obdržani vsi delavci, delali pa bodo samo 4 dneve v tednu, to je 32 ur na teden.

Kaj pravite?

Na spetu živi na milijone živali vseh vrst. Priradostenci so razdelili zaradi lažjega pregleda vse te živali v razrede, vrste, skupine, oddelke, pododdelke itd. Po tej razdelitvi prištevajo večerice in miši med glodavce, tako da večerica ni samo večerica, ampak je tudi glodavka (ker je večerica in ker ima sprednje zobe ustvarjene za glodanje), bik in osel pa nista samo bik in osel, ampak sta tudi sesavec itd.

Tudi tiče so tako nekako razdelili, tako da vrabci, purani, pavi in smrdokavre niso samo vrabci itd., ampak so obenem tudi tiči; biki še nikdar niso bili tiči!

Kakor pa kaže, so priradniki popolnoma pozabili na ljubljanske vrabce. Ljubljanski vrabci so namreč čudni tiči: eni so taki, ki praviijo, da so pač tiči zato, ker so vrabci, in res še nikdar ni prodal noben ljubljanski mesar vrabcev za govedino; nekateri ljubljanski vrabci pa čekajo, da niso vrabci, ampak hočejo biti samo tiči!

Takih vrabcev, ki nočejo biti več vrabci, ampak hočejo biti samo »tiči«, v Ljubljani sicer ni več mnogo, so pa še. Najrajši se drže na strehah hiš okoli Kongresnega trga in »Zvezde«, pa čisto krotki so že, da pobirajo ljudem droblino že kar iz rok in tudi pogovarjajo se z njimi.

»Oh, ti ljubi vrabček moj,« je rekel te dni upokojenec loki živalci, »koko si ti lep...«

»Kaj vrabček — jaz nisem vrabček; nisem, pa nisem in nisem! Jaz sem tič, samo tič!«

»No, no — ne bodi no hud! Seveda si tič, ampak vrabček si vseeno, čeprav to nečeš biti! Ali ne vidiš, da nosiš tudi ti umazanorjav plasteč, kakor ga nosijo vsi vrabčki, in da čekaš, kakor čekajo vsi tvoji tovariši?«

»Jaz nisem vrabček« — se je zadržala živalica in — odletela... Tudi mož je odšel.

Naslednjega dne pa je prišel mož zopet v »Zvezdo«. S seboj je prinesel polno vrečko prosa. Proso pa je sipal okoli sebe z besedami: »Samo za vrabce!«

Med preimi, ki je priletel nad proso, pa je bil vrabec, ki včeraj ni hotel biti vrabec, ampak samo — tič!

Kaj pravite, g. urednik, ali ne bi bilo dobro, če bi kdo nekaj podobnega poskusil tudi z nekaterimi ljudmi, ki kar nočejo biti skromni vrabci, ampak hočejo po vsi sili biti tolati purani ali pa lišpani pavi ali pa — smrdokavre?

Kateri motor se bo hitreje posvaril, ali tisti, ki vozi po gladkem asfaltu, ali oni, ki vozi po razrvani vaški cesti? Kat-ro srce bo lažje vzdržalo — ali po gladkih žilah ali po sklerozirani?

RADENSKA

vsebuje jod v najvarilnejši množini. Preprečuje sklerozo, odstranjuje njene komplikacije, redči in čisti kri in deluje na večino zlez.

Kar je olje za motor, to je RADENSKA za srce in žile. Ime te Vaš življenjski motor v redu, posebno sedaj pozimi!

Koledar

Petek, 25. januarja: Spreobrnjenje Pavla; Anonija, mučenica.

Novi grobovi

† V Kamniku je umrl g. Tomaž Bergant, gostilničar in posestnik. Pogreb bo danes ob 3 popoldne.

† V Ljubljani je umrla ga. Karolina Laecheiner roj. Goederer. Pokopali jo bodo v soboto ob 4 popoldne.

† V Podlogu v Savinjski dolini je umrl g. Ivan Uratnik, posestnik. Pogreb bo v soboto ob 10 popoldne.

Naj jim sveti večna luč! Žalujemo naše iskreno sožalje!

Osebnosti

— Duhovniške vesti iz lavantinske škofije: — Imenovanja: Za častnega kn. šk. konzistorialnega svetnika je imenovan g. Teodor Tensunder, duhovnik münsterske škofije v Nemčiji in znan pastir naših slovenskih rojakov. Kn. šk. duhovna svetovalca sta postala g. Drago Oberžan, izseljeniški duhovnik v Holandiji, in Jožef Zekar, dekan in nadžupnik v Rogatecu. — Postavljen je bil za soprovizorja župnije Galicija tamošnji g. župnik Alojz Kramaršič. — Prestavljen je bil g. kaplan Janez Sternad od Sv. Tomaža pri Ormožu v Novo cerkev. — Razpisana je župnija Galicija do 22. februarja 1935. — Diplomirani so bili včeraj na juridični fakulteti univerze v Ljubljani gg. Dermastija Marijan iz Ljubljane, Drnovšek Ljubomir iz Treta, in Kregar Franc iz Ljubljane. Čestitamo!

Ostale vesti

— S krvjo je zapečatil svoje veliko delo za našo in svojo ljubljeno domovino. Dolžni smo mu za njegovo veliko žrtvo postavitelj, ki bo dostojna njega. Darujte sami, nabirajte in se ob vsaki priliki spominjajte Odbora za postavitev spomenika viteškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju v Ljubljani, Gledališka ulica 3/IV, poštni čekovni račun št. 11.200.

— Deputacija predstavnikov iz kamniškega in gornjegrajskega okraja se bo oglasila 31. t. m. pri banskni upravi in izročila spomenico, v kateri bo navedla važnosti projektirane luške ceste v gospodarskem in turizmprometnem pogledu z zahtevo, da se mora cesta pričeti graditi že letošnje pomladi.

— Zrtev divjega lova. Včeraj v opoldanskim urah je pregledoval 45 letni lovski čuvaj Anton Kuhar, uslužben pri industrijaletu Gassnerju v Trzinu in doma iz Loma, lovsko področje na Tolstnem vrhu. Pri tem ga je neki divji lovec obstrelil s puško in mu pognal nek naboj šiber v trebuh.

krvi za svobodo in edinstvo. Zatem se proglas dotika proslave, nato pa pravi: »Ali radost naša solnce bratstva in edinstva sta bila mrzka vraga, vladarju mraka, ki ga je pretvoril v največjo tugo in žalost. Zdrhela je roka sv. Vlaha, ko je brod z imenom našega mesta tužno in mračno prinesel skozi gosto in težko temino morja in neba ob obupu naših zidov mučeniško telo našega milega ubitega kralja. Ta čas je strašno odmeval v srcu vsakega čestitelja sv. Vlaha in ga napolnil z neizmerno boljo, ga orosil s plačem, vpitjem in potrdil s molitvijo naš milo hram v mestu in oni pretužni na Oplenju.« Proglas zaključuje s pozivom, da naj se letošnji praznik proslavi dostojno Dubrovniku. Letošnja festanila sta Anton Rajčević in Zvonko Gojič.

— Pri astmi in boleznih srca, bolečinah v prsih, plućnih boleznih, škrotulozi in rahitisu, povečanju zaščitne žleze, tvorbi golše je velike važnosti ureditev delovanja črev z uporabo naravne »Franz-Josef« grenčice. Kliniki svetovnega slovesa so opazili pri jetičnih, da so s Franz-Josef vodo izginila zaprtja, ki se pokažejo v začetku bolezni, ne da bi se bila pojavila pričakovana diareja.

— Grozna smrt zaradi stekline. V vasi Zaton pri Šibeniku se je zadnje čase pojavila steklina ter je zaradi nje umrlo že nekaj ljudi. Predvčerajšnjim je umrla za steklino v najstrašnejših mukah Tonka Cvitanović Josi. Kakor so povedali sosed, je Josićevo ugriznil pes že pred tremi leti ter je umrla šele sedaj. Mestni fizikar namerava sedaj v Zatonu odrediti prisilno cepljenje proti steklini za vse prebivalce te vasi in bližnjih vasi ter zatreji vse mačke, po katerih se steklina najbolj širi.

— Nesreča otroka. Včeraj je ljubljanska bolnišnica sprejela enoletno Magdalena Lahajnerjevo, hčerko delavca iz Vnanjih gor. Otrok je doma padel na razbeljen štedilnik in se hudo opeklo po glavi in telesu.

Celje

— Hans Ertl pride v Celje. Znani monakovski turist Hans Ertl, ki je kot filmski operater vodil lansko leto ekspedicijo na Himalajo, bo obiskal naše mesto med športnim tednom Celjskega smučarskega kluba in bo predaval dne 7. februarja o svojih doživljajih.

— Komisijiski ogled za regulacijo Sušnice na ozemlju okoliške občine. Občina Celje-okolica je predložila načrt za regulacijo Sušnice v njenem območju. Komisijiska razprava bo danes ob 9 dopoldne pri tovarni Pyrota na Ostrožnem, nato bo obhod Sušnice.

— Pri Sv. Jožefu nad Celjem se vrši prav te dni, t. j. 23., 24. in 25. januarja češčenje Presv. Rešnjega Telesa, združeno obenem s slovesno tridnevno na čast novi svetnici sv. Ludovika Marijakovi, ki je bila neumorna delavka sv. Vincencija Pavlanskega, očeta vseh revnih. Sv. Ludovika je popolnoma novodobna svetnica, ki bo pomagala poživiti v sedanjih časih toliko potrebno krščansko karitas; zato ljudje v tako velikem številu prihajajo poslušat govore o sv. Ludoviku in o Presv. Rešnjem Telesu. Sklep bo v soboto zjutraj ob 5-6.

— Pogreb ge. Vebrove bo danes ob 3 popoldne iz hiše žalosti Gaberje, Tovarniška ulica 1, na okoliško pokopališče.

— Mojrski izpiti pod predsedstvom okr. načelnika g. dr. Vidmarja so se vršili v sredo v Obrtnem domu. Med drugimi so napravili mojstrski izpiti s prav dobrim uspehom hčerki pekoveškega mojstra in industrijalca g. Kirbiša gđ. Ilza in Vilma, sin pekoveškega mojstra g. Zadravca, g. Karla Zadravca, nadalje g. Karla Marica, sin pek. mojstra v Rogatecu, in gđ. Sabina Jaš iz Velenja.

— Obrtna razstava v Celju. Dosedanje delo za obrtno razstavo napreduje zelo povoljno. Razposlane so povečini že vse prijavne in okrožnice ter je prišlo že precej prijavi iz bližnjih in tudi oddaljenih krajev. Prijave in povpraševanja je prejela podružnica DJO celo iz južnih delov države, tako da bo po dosedanjih prilikah sodeč, še primanjkovalo prostora na razstavišču.

Ptuj

Rdeči križ v Ptuj bo imel svoj redni občni zbor dne 2. februarja ob 11 na mestnem magistratu. Umrla je Ivana Kolarič roj. Samprl, vžitarica v Rogoznici pri Ptuj. Dosegla je starost 82 let. — V Kicariju je umrla Ana Krajnc roj. Arnuš, vžitarica, stara 74 let. N. p. v m.

Tetaj za esperanto. V Ptuj se odprti tečaj za začetnike esperanta. Začetek bo 1. februarja tega leta. Prijave se sprejemajo v kavarni »Panonija«.

Vič

Minulo nedeljo zvečer je Ljudski oder na Viču odigral Anzengruberjevo veselico v 5 dejanjih »Slaaba vestic. Igra je lahko uprizorljiva; saj je tehnika kaj priprosta in od igralcev ne zahteva nobene posebne izsolanosti. No, kljub temu nas predvajanje ni zadovoljilo. Tokratni režiser in nato tako igralsko osobe odbrati, da bi posamezne osebe kolikor toliko odgovarjale duhu avtorjevih zahtev. V danem slučaju pa ni bilo eno, ne drugo. Ker ni bilo prvo, zato tudi ni vlog Nagodita (g. Dvojak), Cinkarja (g. Jeržek), Stefana (g. Burnik), Robasa (g. Pišljar) povsem pogodil; boljše je zadel z ženskimi vlogami Lenke (gđ. Kos) in Lizike (gđ. Kušar), škoda le, da je slednja preveč z rokami menciala. V splošnem se je tudi opazilo, da igralci v obče niso vlog dovolj nastudirali. Čeprav je bil šepetalec tako glasan, da se je slišal celo na galerijo, vendar ga nekaterniki na odru niso takoj domeli Izid zadnje igre je pač ta: nekaj je bilo, toda daleč premalo. Gospodje Ljudskega odra, skrbite, da se nudi občinstvu užitnejša, boljše hrana. To-liko za danes, a brez zamere!

Liubljanski krojači ugibajo

V Ljubljani že leto in dan vse stoka. Trgovci se pritožujejo, da nič ne prodajo, agenti sede žalostni po kavarnah in si preganjajo čas z igranjem, natakariji in natakarike računajo, kako dolgo bodo mogli še »financirati« s svojimi napitninami prazne žepe elegantnih ljubljanskih »fidirčev«, avtomobilski vozniki pa se žalostni grejejo v bližnjih restavracijah ob Aleksandrovi cesti. Kmetje vozijo v Ljubljano drva, pa jih ne prodajo; komaj bi bilo, da bi še tistih par polen odpeljali iz Ljubljane, kar jih je še kje po drvarnicah, premogariji pa prevajažajo premog po mestu, da se prezračijo in se jim doma ne vžge.

Samo en stan je danes v Ljubljani, ki se še nekaj pohvali. To so ljubljanski krojači, ki jih je »križa« tudi udarila, »križa« jih je zopet popolnoma nepričakovano rešila. Ne vseh, ampak kolikortoliko.

V ljubljanskih krojaških delavnicah so se namreč te dni začeli pojavljati razni gospodje iz mesta, pa tudi iz dežele. Lepo oblečeni so bili vsi, pa tudi naočnike so nosili skoraj vsi, torej sami »bulji« ljudje. Gospodje mojstri so se gospodom globoko priklanjali in so se na tihem že oddihovali, češ, nekaj bo le! Pa so v ljudno vpraševali gospode, s čim bi lahko postregli.

Frak bi potreboval,« je rekel ta ali oni gospod, »lep in moderno prikrojen frak, pa ne samo frak, ampak celo obleko!«

Gospodje krojači so se priklanjali še bolj globoko: »Takole 500 ali pa 400 dinarjev »čistega« ne bo škodovalo — za »krofe bo že, pa še za knofe povrh!«

In so začeli meriti in meriti, da so jim kar hrbiti pokali: navzdol, navgor, po dolgem, po tež...

Frakov je bilo naročenih nič koliko, samih lepih, novih frakov z belimi tolenovniki. Taki fraki nekaj vržejo — tiste s črnimi tolenovniki nosijo namreč samo natakariji.

Mojstri so pa hodili drug drugega spraševati, kaj naj pomeni ta »frakomanija«. Ugibali so dolgo: ples, pogreb, pojedina, poroka. Uganili pa niso nič in tudi vedeli niso nič, dokler jim niso cele zadeve pojasnili sam gospod župan. »Ja,« so rekli, »veste, včasih mora biti tudi frak; posebno če človek kaj hoče — jaz imam frak že dolgo...«

In gospod župan so se ljubjeznivo nasmehnjali; čisto skrivaj, tako nekako uradno-tajno, so si pa tudi oni naročili — nov frak! To so tič!

DRAMA — Začetek ob 20

Petek, 25. januarja: Matiček se ženi. Red četrti. Sobota, 26. januarja: Fihar v kotarcu. Izven. Zluzane cene od 34 Din navzdol. Nedelja, 27. januarja ob 15: Siromakovo jagnje. Izven. Zluzane cene od 34 Din navzdol. — Ob 20: Matiček se ženi. Izven. Zluzane cene od 34 Din navzdol.

OPERA — Začetek ob 20

Petek, 25. januarja: Zaprto. Sobota, 26. januarja: Manon. Drugo in zadnje gostova nje komornega pevec Alfreda Plecaverja. Izven. Nedelja, 27. januarja ob 15: Pri belem konjčku. Izven. Zluzane cene od 30 Din navzdol. — Ob 20: Trubadur. Gostuje članica belgajske opere glodna Odleokop. Izven. Zluzane cene od 36 Din navzdol.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Petek, 25. januarja ob 15: Idealen sonog. Dijaška predstava. Minimalne cene — od 7 Din navzdol.

Naznanila

Ljubljana

1 Trnovski oder ponovi v nedeljo, 27. januarja ob 20 v prostorih Zdravstvenega doma, Karanova 14, komedijo »Ugrabljeni Sabince«. Predprodaja vsotopne v nedeljo od 10 do 12.

1 Brozurnir ljubljanskega katoliškega kluba. Drevi ob 20 bo v kavarni Evropa brozurnir ljubljanskega katoliškega kluba za januarsko prvenstvo. Prvo mesto bo nagradjeno. Turnirja naj se člani udeležijo v čim večjem številu.

1 Kino Kodeljevo predvaja dravi in jutri ob 20 dva sponora: črki film »Ti moj svetl Antonček« (Ljuba Hermanova in František Paul) ter »Demonicni otok«.

1 Slovensko zdravniško društvo v Ljubljani ima v petek, 25. januarja t. l. ob 15 znanstveni sestanek v predavalnici internega oddelka obde drk. bolnišnice s sledočim sponoro: 1. Asistenti g. dr. Ljudevit Merčun: Demonstracije internih slučajev 2. Univ. prof. g. dr. Ladislav Klinc: Določki pomen maslene kisline. — Vabljivi vsi g. zdravniki.

Nočno službo imajo lekarni: mr. Lenček, Rečjeva cesta 1; mr. Bahovec, Kongresni trg 12, in mr. Komotar, Vič.

Celje

o Ljudski vsehčilšč. V ponedeljek, 28. t. m. ob 20 bo predaval tajnik SPD g. dr. Arnost Brilej iz Ljubljane ob spremljevanju okrog 70 slušateljskih slik o svojih vzgojih na glavne vrhove Olimpa, staroslavnege sevele grških bogov, o Solunu in Atenah. Vabimo cenl. občinstvo, da se udeleži tega zanimivega predavanja v čim večjem številu.

Naše dišastvo

Kongregacija akademkinj ima neod ob 18.15 svoj redni shod. Pridite v čim večjem številu! Dijaški in dijakinjski Dravi ob 19 bo predaval v k. mijski dvorani III. državne realne gimnazije (vhod preko dvorišča) o potovanjih in doživljajih g. Oslip Šest. Udeležite se predavanja, ki bo zanimivo in poučno!

Radio

Programi Radio Ljubljana

Petek, 25. januarja: 11.00 Bolška ura: Naša sosedla Bolgarija (dr. V. Bohinec) 12.00 Korančine velikih mojstrov na ploščah 12.50 Poročila 13.00 Casa, operne arije na ploščah 18.00 Filozofski sprehodi: II. Dnevni obraz našo dobo (dr. Franc Veber) 18.20 Radijski orkester 18.40 Literarna ura: Slavko Jan recitira Ključevce »Preproste pesmi« 19.00 Radijski orkester 19.20 Casa, jedilni list, program za soboto 19.30 Nacionalna ura (iz Belgrade) 20.00 Prenos Bachovega koncerta iz Hubadove dvorane 21.00 Casa, poročila 21.50 Radijski orkester.

Drugi programi

PETEK, 25. januarja. Belgrad: 20.00 Duhovni koncert 21.30 Plesna glasba — Zagreb: 20.00 Belgrad — Dunaj: 19.35 Plesi iz raznih del 20.30 Plesna glasba 21.40 Koncert del Maxa Regorja 23.20 Plošč 24.00 Plošč — Budimpešta: 19.30 Prenos opere 21.30 Jazz 23.15 Ciganska glasba — Milan-Trst: 17.10 Plošč 21.00 Orkestralni koncert — Rim-Bari: 17.10 Zabavna glasba 20.45 Komorna glasba in peje — Praga: 19.10 Koncert del Joh. Struasa 20.05 Klavirska glasba 21.00 Orkestralni in vokalni koncert — Bratislava: 19.10 Mandolinistični koncert 20.05 Klavirska glasba — Varazdo: 19.00 Prile 20.15 Orkestralni in solistični koncert 22.05 Plesna glasba — Nemčija: 20.15 Koncert del Hansa Bulleriana (iz Kölna) — Berlin: 19.00 Radijski kabaret 21.00 Plesna glasba — Kölnberg: 21.00 Nova glasba — Hamburg: 19.00 Regiment po cesti gre 21.00 V spomin bitke na Doggerbanku — Bratislava: 19.00 Narodna glasba 21.00 Vojaska ura — Lipsko: 21.00 Poi proti Bogu, drama — Köln: 19.00 Plesna glasba 21.00 Renska Seida — Frankfurt: 18.50 Zabavna glasba 21.00 Kolonijalna Nemčije — Stuttgart: 19.00 Plošč 21.00 Narodna glasba — Zürich: 19.25 Ljudska ura 20.05 Čakalica, usla čakalec 21.10 Radijski orkester — Strassburg: 19.30 Radijski orkester 22.00 Ruska glasba.

Vas je na prodaj. Na Škotskem je vas Charlestown, katero so zgradili pred 170 leti kot vzorec, kakšna mora biti vas. Sedaj je njen lastnik grof Elgin, ki jo hoče prodati dosedanjim najemnikom. Za vsako hišo zahteva 24 funtov (6000 Din).

Škof-mučenik Iz delovanja in trpljenja škofa Maleckega

Poročano je že bilo, da je v varšavski bolnišnici 17. januarja umrl katoliški škof Antonij Malecki, nekdanji petrogradski apostol, administrator, star 73 let.

Pokojnik je značilna žrtev boljševiškega preganjanja. Več let je preživel v sovjetskih ječah in v sibirskem pregnanstvu. Šele aprila meseca lani so ga osvobodili s pogojem, da takoj zapusti ozemlje sovjetskih republik.

Škof Malecki je bolan prišel na Poljsko. Bil je tako onemogel, da od svojega prihoda v Varšavo do svoje smrti ni več zapustil postelje. Ko je prišel v Varšavo, je bil oblečen v obleko revnega ruskega kmeta ter je bil ves raztrgan. Ze njegova bedna zunanost je pričala, kaj je mož pretrpel, ter označevala bedo, katere ga je dolga leta spremljala. Prihajal je iz male zapuščene sirske vasi, kamor so ga bile pregnale sovjetske oblasti.

Sovjeti so pač imeli dovolj vzroka, da so prav temu starčku onemogočili vsako delovanje, saj je neumorno nastopal proti brezbožniški propagandi. Ni se dal oplasiti ne po prepovedih ne po kaznih, ampak je z vsemi silami in z največjim naporom popravljal, kar je boljševiška protibožja propa-

ganda vsako uro uničevala. Tega izvrstnega duhovnika niso postavili pred sodišče, kakor so postavili nadškofa Cieplaka. Ni se jim zdelo umestno, da bi starčka proglasili za Vatikanovega protirevolucionarja, kakor so storili s prelatom Butkiewiczem. Niso ga pregnali na Solovjecke otoke. Morda zato ne, ker bi s svojo apostolsko gorečnostjo tudi tam pomenil »nevarnost« za okolico.

Največje sovraštvo boljševikov si je škof Malecki nakopal s tem, da se mu je z velikimi težavami posrečilo pridobiti delavce iz bližnje in daljnje okolice. V Leningradu je ustanovil tehnične šole in učne delavnice za delavsko mladino, katere se je tam izobraževala v svojem poklicu, obenem pa se tudi vzgajala po naukih katoliške Cerkve. In ravno to neumorno delovanje je bilo usodno za gorečega duhovnika.

Dolga leta se je za svojo gorečnost pokoril v pregnanstvu. In posebna tragika je hotela, da je dan svobode pomenil zanj začetek zaključne dobe mučeništva. Moral je iz Rusije umreti. Sedaj nosi krono tistih, ki so zaradi Kristusa žrtvovali svoje življenje.

Roman za stare in mlade

21

Pikica in Tonček

Nazadnje se je v njej oglasilo sočutje. Le kje tiči pozabljenec mali? Zaradi svoje pozabljivosti se je že dovolj spokoril. »Ali me nisi klicala, mama?« je še vprašal, preden je malosrčno zapustil sobo. Ne sme biti preveč trda. Kako se je prestrašil, revček! Ne sme biti preveč stroga. Mnogo je v zadnjih tednih zapretrpel radi nje. Vsak dan jo je obiskal v bolnišnici. V šoli je moral jesti, in vse dni in noči je bil tako sam in zapuščen v stanovanju. Potem so jo spet pripeljali domov. Štirinajst dni je ležala v postelji, in on je kuhal in hodil na trg kupovat in nekajkrat je celo z mokro cunjico očistil stanovanje.

Začela ga je iskati. Stopila je v spalno sobo. Stopila je v kuhinjo. Prižgala je v veži luč in pogledala za omare.

»Tonček!« je zaklicala. »Pridi, fant moj, saj nisem več huda nate! Tonček!«

Njen klic je bil sprva glasen, potem je postal čudno mehak in nežen.

Tončka ni bilo v stanovanju. Pobegnil je od doma! Polastil se je je nemir. Proseče je izgovarjala njegovo ime. On pa se ni oglašil.

Pobegnil je od doma! Planila je k vratom. Hh odprla in stekla po stopnicah navzdol, da bi poiskala svojega sina.

Deveto premišljevanje govori:

O obvladanju samega sebe.

Ali vam je Tonček kaj všeč? Jaz ga imam prap rad. A to, da je tebi nič meni nič zbežal od doma in pustil mater samo, mi — odkrito rečeno — ne ugaja. Kam bi pa prišli, če bi vsak, ki je kaj zagrešil, hotel pobegniti? Tega si sploh ne morem predstavljati. Človek ne sme izgubiti glave, vztrajati mora do zadnjega.

Tudi z drugimi reči je tako. Vam na primer kakšen deček dobi slabo spravevalo, ta ali oni učitelj piše staršem pismo, drugi otrok spet po nerodnosti razbije dragoceno vazo, in potem pogostokrat tilamo v časopisu: »Iz strahu pred kaznijo pobegnil. Nikjer ga ne morejo najti. Starši se bojijo najhujšega.«

Ne, gospoda moja, tako pa to ne gre! Če človek nekaj slabega stori, mora zbrati vse moči in odgovarjati za svoje dejanje. Če ima kdo takšen strah pred kaznijo, naj se prej blagohotno premisli!

Obvladanje samega sebe je važna, dragocena lastnost. In kar je na njej posebno vredno uvaževanja: obvladanja samega sebe se človek lahko priuči. Aleksander Veliki je zmerom štel najprej do trideset, preden se je odločil do kakšnega dejanja. To je čudovit recept. Ravnanje se po njem, kadar bo potrebno!

Se bolje pa je, če štete do šestdeset.

DESETO POGLAVJE.

Lahko bi se tudi slabo končalo.

»Dobro dan, gospa Gost!« jo je pozdravil nekdo, ko je stopila iz hiše. »Samo zdravje vas je že. Rdeči in sveži ste ko roža.«

Bila je Pikica z Dudkom. Prav za prav se ji je zdela Tončkova mati ta dan strašno bleda in razburjena. A Tonček jo je bil prosil, naj

ji prikriva resnico in jo zmerom samo pohvali. In Pikica je deklica, ki drži besedo, oho! Gospodinja Blaginja je s svojim zaročencem spet šla k »Zlatemu levu« in ji naročila, naj jo ob šestih pride iskat.

Gospa Gost se je zbegano ozirala na vse strani in podala Pikici roko, ne da bi bila izpregovorila besedo.

»Kje pa je Tonček?« je vprašala Pikica.

»Ni ga!« je šepnila gospa Gost. »Pomisli, pobegnili so. Bila sem huda, ker je pozabil moj rojstni dan.«

»Potem vam čestitam od srca,« je dejala Pikica. »Namreč, ker imate rojstni dan.«

»Lepo se ti zahvaljujem,« je odvrnila žena.

»Bogve, kje je zdaj?«

»Ne izgubite glave,« jo je tolažila Pikica. »Fanta bova že spet našli. Kopriva ne pozebe. Kaj pravite, če bi šli od trgovine do trgovine in povsod poizvedovali za njim?«

Gospa Gost pa je najbrž ni slišala, ker je neprestano obračala glavo, zato jo je Pikica prijela za roko in jo vlekla v mlekarno onstran ulice. Položila je Dudka na tla in mu ukazala:

»Dobri kuža, poišči Tončka!«

Dudek pa tudi topot ni razumel niti besedice.

★

Medtem je Tonček kupoval čokolado.

Prodajalka je bila stara gospa z velikansko golšo pod vratom. Nezaupno ga je pogledala, ko je z mrtvaško-bledim in žalostnim obrazom zahteval ploščico najboljših mlečnih čokolad.

»Potrebujem jo za rojstni dan,« je pobito dejal.

Ob teh besedah je postala prijaznejša. Lepo je zavila čokolado, kakor pač morajo biti zaviti darovi: v svilen papir, katerega je povezala s svetlo-modrim svilenim motvozom.

»Prav lepo zahvalim,« je resno dejal, vtaknil zavitek previdno v žep in plačal. Ko je pospravil še drobiž, je odšel v trgovino s papirjem.

V trgovini s papirjem si je dolgo ogledoval album z razglednicami. Razglednica, ki jo je izbral, je bila čudovita. Debel postrešek, s široko nasmejanim obrazom, je bil naslikan na njej. Pod vsako pazduho je držal velik cvetlični lonček. Ob njegovih nogah je stalo napisano z zlatimi črkami: »PRISRČNO VOŠČILO ZA ROJSTNI DAN.«

Tonček je otožno motril lepo sliko. Potem je stopil k pisalniku ter z vso skrbjo in ljubeznijo napisal na drugo stran: »OD TVOJE GA NESREČNEGA SINA TONČKA.« Potem je zataknil razglednico za modro pentljo, ki je krasila zavojček s čokolado in hitro stekel na cesto. Ob spominu na svojo žalostno usodo ga je obšlo silno ganotje. Bal se je, da bi ga obhale solze, pa je z vso močjo posmrkaval in požiral, da bi jih zadušil v sebi. S sklonjeno glavo je šel proti domu.

Pijani otroci gredo v šolo

Selišča v skalnih votlinah

Socialna slika z Madžarskega

Korespondenca Centropress poroča iz Budimpešte:

Madžarski ministrski predsednik Gömbös je te dni odšel na lov na severno Madžarsko. V mestu Miškoicu so ga sprejeli zastopniki oblasti in ga opozorili na žalostno stanje prebivalstva na severnem Madžarskem. Največja beda je v okraju Mezökövesol, kjer več tisoč ljudi prebiva v skalnih votlinah in podzemskih jamah. Kaj podobnega ne najdete v vsej Evropi.

Budimpeštanski dnevnik »Nemzeti Ujság« je poslal na lice mesta svojega dopisnika, kateri opisuje bedo v vasi Tibold-daróc. Časnikar je na cesti srečal kopicco otrok, ki so bili vsi razcepani. To so bili otroci, ki so šli v šolo, a pijani ko čep. Niso mogli stati, vedno so omahovali in iz ust jim je smrdelo po alkoholu. Bili so shujšani in slabotni. Vsak otrok je v torbici na hrbtu nosil s seboj steklenico kuhanega vina.

To so bili otroci tistih tisočev prebivalcev iz podzemskih lukenj. Stiri tisoč duš živi v tem kraju nekaj stoletij. Vse ljudstvo je bolešno in propadlo. Siromaštvo teh ljudi je tako veliko, da po cela leta mesa niti ne vidijo, kruh pa le poredko. Starši delajo po vinogradih, a plačani so z vinom. »A vsi člani teh družin pijejo vino na tešče za zajtrk, za opoldne in večerjo. Hladno ali kuhano, kakor koga ravno veseli.« Tako piše madžarski list.

»Ali ste zajtrkovali vino?« je vprašal časnikar ter še vedno upal, da mu bodo rekli, da ne. Otroci pa so mu odgovorili:

»Saj imamo za zajtrk vedno le vino.«

»Povejte mi, ali vam to ne hodi narobe v šoli?«

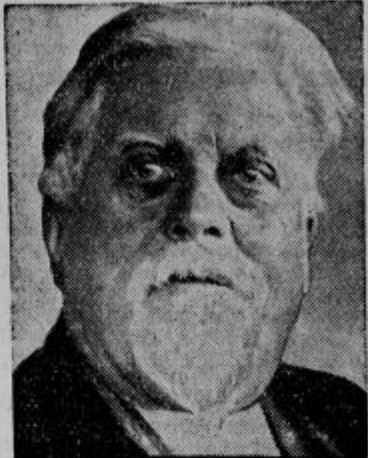
Otroci so se glasno zakrohotali: »Ne! Saj

damo v šoli mir! Ko pridemo v gorko šolsko sobo, lepo zaspimo.«

In časnikar pripoveduje: »Otroci pa so se krohotali, krohotali in se prevračali.«

Na vprašanje, zakaj ne zajtrkujejo kruh s slanim, kakor to delajo drugi kmečki otroci po Madžarskem, so reveži molčali. Časnikar je ugotovil, da tod živi družina s 6—7 člani, katere zasluži na leto le 200—300 pengov (2—3 tisoč dinarjev).

Te kraje naj kultivira Madžarska, veli Centropress. Madžarska potrebuje regeneracije — notranje obnove in ne revizije meja!

Arheolog prof. Kristijan Hülsen je umrl v Florenci, star 77 let. Zaslovel je zlasti po tem, da je priobčil topografijo starega Rima. Bil je učenjak svetovnega slovesa.

Mrtvemu pohvalo - živemu zapor

Rajnemu japonskemu cesarju je študent ukradel pesem

Na Japonskem so razpisali veliko nagrado za povzdigo narodnega slostva. Kdor je hotel dobiti nagrado, je moral ustvariti pesniško delo, ki je v soglasju z modernim razvojem, a obenem povezano z veliko narodno zgodovino.

Tekme se je udeležilo veliko pesnikov, pa le malo jih je prišlo v »ožjo volitev«. Končno so strokovnjaki soglasno prisodili nagrado 17 letnemu diaku Tamoca Ema, ki je poslal daljšo pesnitev. Njegovi verzji so bili tako lepi, da jih je vse občudovalo.

Ko pa je bila nagrajena pesem priobčena, je nastal škandal, kakršnega na Japonskem še ni bilo in ga menda tudi drugod, kjer so literarne tatvine bolj navadne, ne poznajo enakega. Poznavaleci japonskega slostva so namreč ugotovili, da je pesniški umotvor precej starejši kakor pa pesnik sam.

Tamoca Ema je namreč »okradel« zelo imenitnega pesnika, ki ni nihče drugi ko rajni japon-

ski cesar Mucuhito, ustanovitelj moderne Japonske. Dijak je sicer snov nekoliko predelal in moderniziral, vendar sta si obe pesmi tako podobni, da ni nobenega dvoma, da imata istega očeta.

Japonska javnost je bila ogorčena zaradi drznosti tega mladiča, ki si je upal pregrešiti se nad lastnino vzvišenega mikada!

Fanta so zaprli zaradi duhovne tatvine in eleparije. Pa je tajil in trdil, da je le slučaj nanese, da sta si obe pesmi tako podobni. Strokovnjaško mnenje je morala podati tokijska univerza, ki pa je rekla, da je študentova pesnitev navaden plagijat dela nesmrtnega cesarja. Končno se je Tamoca Ema udal in priznal. Dobil je za to dve leti in pol hude ječe.

Japonci so ogorčeni, ker se je komisija strokovnjakov tako blamirala, da jo je 17 letni fant potegnil. Obenem pa so ponosni, da je japonski mikado tudi kot pesnik dobil prvo nagrado.

Goreči parnik rešen

Goreči angleški parnik »Valverda«, o katerem smo včeraj poročali, je po zadnjih poročilih v zadnjem hipu bil vendarle rešen. Na pomoč sta mu najprej prihitela francoski parnik »Petitfère« in angl. križarka »Frobisher«. Z združenimi močmi se je junaški posadki in pa na pomoč prihitelim mornarjem posrečilo ogenj omejiti. Vendar je tisti del parnika, v katerem so postavljeni stroji, ves zgorel. Zato se parnik ne more več sam gibati, ampak ga valovi mečejo semintja. Reševalni dve ladji sta takoj brezlično sporočili vsem ladjam, ki so hitele na pomoč, da je nevarnost premagana in naj mirno nadaljujejo svojo pot. Križarka bo vlekla parnik do prve luke.

Glavno delo pri reševanju parnika je opravila 36 moč močna posadka parnika samega. Ta je preprečila, da parnik ni zgorel. Junaški mornarji, ki bi se bili lahko rešili v čolne, se niso ganili z mesta, ampak so 24 ur neprestano gasili in delali. Zal pa je požar zahteval človeško žrtev. Tretji inženjer Taylor, ki je nadvse požrtvovalno pomagal gasiti, se je pri tem tako opekel, da je kljub požrtvovalni zdravniški pomoči kmalu umrl.

Obravnava proti Hauptmanu

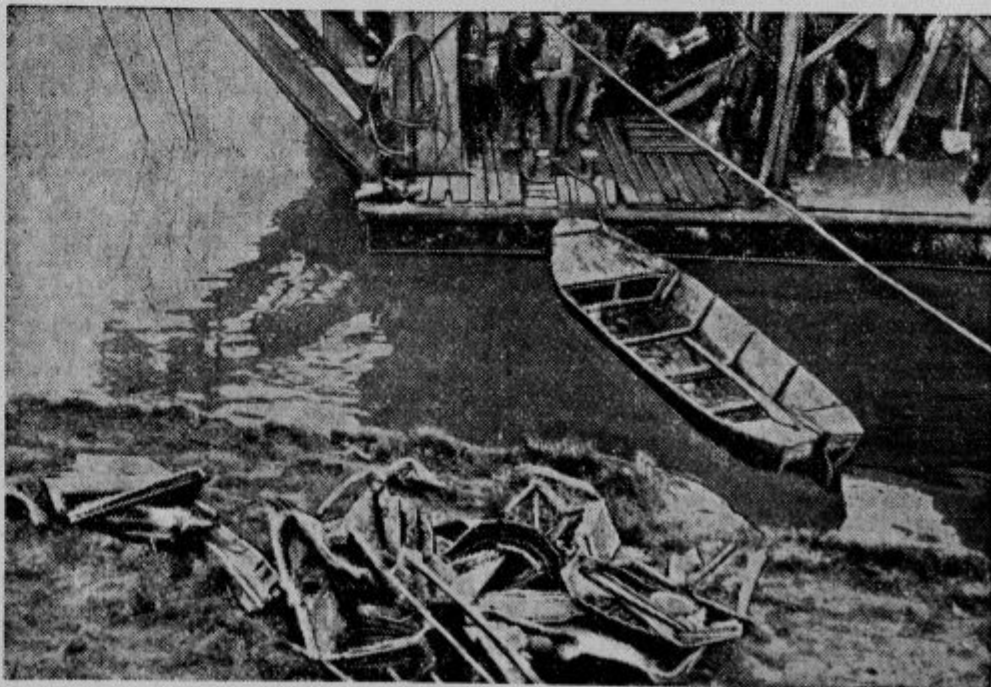
Hauptman, katerega sodijo v Flemingtonu zaradi umora Lindberghovega otroka, se zagovarja med drugim tudi s tem, da je usodnega dne 1. marca l. 1932 bil v službi. Dne 22. januarja je bil zato zaslišan delovodja gradbene družbe, pri kateri je bil Hauptman uslužben. Ta je izpovedal, da je Hauptman res delal pri tvdki kot tesar, da ga pa 1. marca ni bilo na delo. Ze to pričevanje je vzbudilo veliko senzacijo. Še večjo senzacijo pa je vzbudilo pričevanje delovodje, da Hauptman tudi 2. marca ni prišel na delo. Tega dne namreč se je Lindberghov zastopnik dr. Condon razgovarjal ponoči z neznancem in se pogajal z njim zaradi odkupnine za Lindberghovega otroka. S tem pričevanjem se je Hauptmanovo stališče zelo poslabšalo.

★

»Kmalu bomo lahko kupili radioapar, ki be prenašal tudi slike,« je rekel profesor Technicus.

»Ali kar z okvirjem?« je pralašala teta Agata.

Uganka Kutjepova pojasnjena?

Znano je, da so pred nekaj leti neznani zločinci v Parizu v avtomobilu odvedli voditelja ruskih emigrantov, generala Kutjepova. Za njim je izginila vsaka sled. Sedaj pa čistijo strugo reke Seine blizu Pariza. Bagerji so odkrili v vodnem dnu razbitine nekega avtomobila ter v njem ostanke človeškega okostnjaka, ki je bil ves pokrit s školjkami. Sodijo, da je ta okostnjak pogrešanega generala Kutjepova, katerega so zločinci umorili in z avtomobilom vred pognali v Seine in e tem zabrakali za njim vsako sled.

Ceškoslovaški denarni zavodi

Milijardna pomoč države v krizi

Ze večer smo podali v izveščku del predavanja g. dr. Vladimira Murka o denarnih zavodih Češkoslovaške, danes pa navajamo oni del predavanja, ki govori o poslovanju čeških banknih zavodov v času krize.

Pri tem omenja uvodoma, da so vloge v CSR naraščale tudi leta 1931. in 1932., ko se je drugod že začela kriza. Da ni že leta 1931. prišlo do večjega navala vlagateljev, je treba predvsem pripisovati disciplini vlagateljev, ki so pa imeli v spominu dejstvo, da je država leta 1924. pomagala trem bankam. Tedaj so namreč tri banke zašle v težkočo, ker so imele precejšnje terjatve v inozemstvu, ki so se pa radi dvigla KČ deloma razvednotile, nadalje pa radi industrijske krize. Mnogo so morali denarni zavodi leta 1924. odpisati, tri banke pa so morale likvidirati. Radi tega, da se ne bi ponovile zopet slične težkoče, je izšla cela vrsta zakonov, ki so varovali interese vlagateljev, poostriili odgovornost vodilnih taktorjev in je bila uveljavljena samostojna revizijska centrala, končno pa je še država ustanovila dva fonda, v kateri so plačevali denarni zavodi večje zneske, iz katerih pa so dobivali v slučaju potrebe nazaj velike vsote. Vendar je vidiu vsemu prišlo leta 1932. do ponovnih težav denarnih zavodov. Izgube so bile pri nekaterih ogromne in so znašale v enem slučaju 1 milijardo KČ. Dotične banke so odpisale velik del glavnice in rezerv, prišlo je pa jim je še na pomoč fond za sanacijo denarnih zavodov, seveda pa pri tem ni izostala država z znatnimi sredstvi. Kajti država se je zavedala, da bi naval vlagateljev na en sam večji zavod mogel izzvati naval vlagateljev na vse denarne zavode. Zato je bilo lažje preprečiti naval na en zavod z razmeroma majhni-

mi sredstvi, kot dati sredstva ob splošnem navalu vlagateljev. Poleg tega so se vodilni gospodarski politiki zavedali, da propad bank ne pomenja samo propada upnikov vlagateljev, ampak tudi delničarjev in nazadnje v nemali meri tudi dolžnikov, ki so pa lahko podjetniki s tisoči delavcev, ki bi bili s tem prizadeti in skozí nje vse gospodarstvo.

Ceškoslovaška država je res žrtvovala milijarde KČ, da reši banke in od njih odvisna podjetja, točne številke se niso navajale niti se ni povedalo, katere banke so bile deležne državne pomoči. Sanacija se je izvršila na ta način, da je prevzela del delniške glavnice, potem ko so bile stara glavnica in rezerve večinoma odpisane. Nato pa je država še dala nova sredstva v obliki državnih bonov. Na zunaj izgledajo zneski, ki jih je dala na razpolago država, res ogromni, v resnici pa je država dala gotovine znatno manj in tudi oni boni ne bodo nikoli plačani, ker tega ne bo treba. Če primerjamo položaj z našimi razmerami, potem so se naši zavodi odrezali v tem oziru boljše, ker ni bilo milijardnih izgub. Vkljub temu, da so vlagatelji na Češkoslovaškem vedeli o onih milijardnih izgubah, so vendar ostali mirni ter niso po nepotrebnem dvigali vlog.

Omeniti moramo še ustanovitev posebnega reškonjega zavoda spomladi lanskega leta. S sredstvi tega zavoda so predvsem mobilizirale zamrznjene hranilne vloge, poleg tega je s temi sredstvi država intervenirala na trgu dolgoročnih kapitalov z lombardom državnih papirjev. S tem se je ustvarila stalnost tečajev državnih papirjev in so v resnici v Češkoslovaški državni papirji ona likvidnostna rezerva, ki daje oporo denarnim zavodom za slabe čase.

Diskontna obrestna mera pri nas in drugod

V naslednjem podajamo z ozirom na zadnje znižanje obrestne mere za diskont in lombard pri nas, po kateri znaša diskontna obrestna mera samo še 5%, podatke, koliko znaša obrestna mera v drugih državah po najnovijem stanju:

Albanija	7.50%	(16. 11. 1933).
Bolgarija	7.00%	(3. 1. 1934).
Brazilijska	7.00%	
Egipt	7.00%	
Grčija	7.00%	(14. 10. 1933).
Turčija	7.00%	
Urugvaj	7.00%	
Jugoslavija	6.50%	
Argentina	6.00%	
Letonija	6.00%	
Litva	6.00%	(1. 1. 1934).
Španija	6.00%	(26. 10. 1932).
Estonska	5.50%	(28. 1. 1932).
Finska	5.50%	(8. 12. 1934).
Iceland	5.50%	
Jugoslavija	5.00%	(1. 2. 1935).
Poljska	5.00%	(26. 10. 1933).
Portugalska	5.00%	(13. 12. 1934).

Avstrija	4.50%	(27. 6. 1934).
Madjarska	4.50%	(17. 10. 1932).
Romunija	4.50%	(15. 12. 1934).
Gdansk	4.00%	(21. 9. 1934).
Italija	4.00%	(26. 11. 1934).
Nemčija	4.00%	(22. 9. 1932).
Japonska	3.65%	(2. 7. 1933).
Ceškoslovaška	3.50%	(25. 1. 1933).
Indija (brit.)	3.50%	(16. 2. 1933).
Indija (hol.)	3.50%	(1. 11. 1934).
Južna Afrika	3.50%	(15. 5. 1933).
Norveška	3.50%	(24. 5. 1933).
Ireka	3.00%	(30. 6. 1932).
Belgija	2.50%	(28. 8. 1934).
Danska	2.50%	(1. 12. 1933).
Francija	2.50%	(31. 5. 1934).
Holandija	2.50%	(18. 9. 1933).
Švedska	2.50%	(1. 12. 1933).
Anglija	2.00%	(30. 6. 1932).
Švica	2.00%	(22. 6. 1931).
Kanada	2.00%	
Združene države	1.50%	(1. 2. 1934).

* Od 16. 7. 1934 do 1. 2. 1935.

Naša trgovina s Švico. Leta 1934 je Švica uvozila iz naše države za 13.4 milj. šv. frankov in sicer so bili glavni predmeti našega uvoza v Švico žito in koruzo 5.0, les 2.1, jaja 2.1, perutnina 1.9 in konji 0.6 milj. šv. fr. Nadalje je znašal lani švicarski izvoz k nam 7.37 milj. šv. frankov in sicer smo uvažali iz Švice: kemikalije 0.96, umetna svila 0.95, bomb. tkanine 0.6, tekstilni stroji 0.5, svileno blago 0.44, lekarnarski in drogerijski proizvodi 0.35, bomb. bažno predvilo 0.3, električni aparati 0.29 milj. šv. fr. itd.

Borza

Dne 24. januarja 1935.

Denar

Neizpremenjeni so ostali tečaji Berlina, Curiha, Pariza in Fraga, popustil je le Bruselj, dočim so narasli tečaji Amsterdama, Londona, Newyorka in Trsta.

V zasebnem kliringu je ostal na naših borzah avstrijski šilling neizpremenjen: notiral je 8.10 do 8.20. Grški boni so notirali v Zagrebu 29.50 den., v Belgradu pa 29.00—30.60. Angleški funt je v Zagrebu popustil na 221.48—223.08, v Belgradu pa je narasel na 223.70—225.30. Španska pezeta v Zagrebu 5.45 bl., v Belgradu 5.50—6.00.

Ljubljana. Amsterdam 2967.15—2981.75, Berlin 1756.08—1769.95, Bruselj 1024.56—1029.63, Curih 1421.01—1428.08, London 215.21—217.26, Newyork 4375.01—4411.32, Pariz 289.60—291.03, Praga 183.42—184.52, Trst 374.53—377.62.

Curih. Belgrad 7.02, Pariz 20.38, London 15.20, Newyork 310.75, Bruselj 72.10, Milan 26.40, Madrid 42.25, Amsterdam 208.80, Berlin 123.95, Dunaj 73.33 (57.30), Stockholm 78.30, Oslo 76.30, Kopenhagen 67.80, Praga 12.915, Varšava 58.325, Atene 2.9275, Carigrad 2.485, Bukarešta 3.05, Helsingfors 6.70, Buenos-Aires 0.7875.

Vrednostni papirji

Kot večerj tako je bila tudi danes tendenca za državne papirje slaba in so večinoma tečaji nazadovali, le redki papirji so popustili le v manjši meri. Ni se pa slaba tendenca poznala prometu, ki slejkoprej javlja velike številke. Tako je znašal danes promet na zagrebški borzi: vojna škoda 2000 kom., agrarji 200.000, 8% Bler. pos. 12.000 dol., 7% Bler. pos. 6000 dol. in 7% pos. Drž. hip. banke 4000 dol. Nadalje je bilo tudi zaključenih 200 delnic Priv. agrarne banke. Delnice Narodne banke ne izkazujejo prometa, dočim se je gibanje tečajev Priv. agrarne banke prilagodilo tečajem državnih papirjev.

Ljubljana. 7% inv. pos. 74—76, agrarji 46—48, vojna škoda 383—385, 6% begl. obv. 68—69, 8% Bler. pos. 75—77, 7% Bler. pos. 64—66, 7% pos. DHB 71—73.

Eksekutivna prodaja. Na ljubljanski borzi je bilo eksekutivno prodanih 15 kom. vojne škode s kuponom za 1. februar po 375.

Zagreb. Drž. papirji: 7% invest. pos. 73—77, agrarji 47.50—47.50, vojna škoda 384—387, 6% begl. obv. 68 bl., 8% Bler. pos. 76—77.75 (77), 7% pos. DHB 69—70. Delnice: Narodna banka 5000 den., Priv. agr. banka 267—273 (265), Trboveljska 124—127 (70 po 125).

Belgrad. Drž. papirji: 7% invest. pos. 76—77, agrarji 46—47 (46.25), vojna škoda 385—386 (385.5), 6% begl. obv. 66.75—67.50 (67.50), 2. 66.50—67 (67), 8% Bler. pos. 74—77, 7% Bler. pos. 65—65.50 (65.75, 64.50), 1% pos. DHB 70—73 (72). Delnice: Narodna banka 5420—5800, Priv. agr. banka 266—269 (268, 267).

Žitni trg

Ljubljana. (Franko vagon nakladalna postaja, plačilo proti duplikatu.) Pšenica bač. 79 kg 2% 130.50—132.50, oves bos. 89—94, koruza časa primerno suha s kvaliteto garancijo bač. 68—70, ban.

Sport

Hokey na ledu Prvak Graza KSK : Ilirija v soboto ob 20, v nedeljo ob 11

Po uspelem letošnjem uvodu v hokejsko sezono se je odločila Ilirija, da povabi na dvodnevno gostovanje v Ljubljano odlično moštvo graškega prvaka KSK-a. Ta aranžma se ji je popolno posrečil in bomo zato videli v soboto in nedeljo prvorazredno moštvo, ki predstavlja obremen kompletno graško reprezentanco. KSK je eno najmočnejših avstrijskih provincionalnih moštev (ki so na glasu kot najboljša v Avstriji) in stoji po svojih uspehih trenutno v vrsti z renomiranimi klubi KAC, DSV, Leoben in Innsbruck AC.

Ilirija se ne plaši velikih nasprotnikov, ker se zaveda, da je propaganda tega sporta pri nas še zelo potrebna, in drugič, da je njeno moštvo tako vigrano, da se zna častno boriti z najznamenitjšimi moštví. Vsem je gotovo še v spominu tekma z romunsko reprezentanco, katero so Romuni s pičlim rezultatom 1:0 odločili v svojo korist. Isto moštvo sodeluje, prav te dni na svetovnem prvenstvu v Davosu in sicer v isti postavi ter dosega narodnost senzacionalne uspehe.

Program, ki si ga je letos začrtala Ilirija v tem sportu, je izredno velik. V kolikor bodo dopuščale vremenske prilike, bomo videli v Ljubljani slovit in renomirane klube Češkoslovaške in Avstrije ter na povratku iz Davosa najbrže tudi romunsko reprezentanco. Nedeljski gost je torej prvi v tej vrsti, ki se bo nadaljevala tekoma bodočih tednih.

Sobotna tekma se bo na željo občinstva pričela že ob 20 zvečer, nedeljska pa ob 11 dopoldne. Drsalisce se bo v soboto za drsalce zaprlo ob 18.30 ter se bo ponovno odprlo ob 19.30, tako da bodo mogli tudi drsalci prisostvovati tekni. Drsalisce bo ostalo odprto do 22. ure. Garderoba bo kurjena in pripravljen bo čaj.

V nedeljo bo drsalisce odprto tudi dopoldne za vse drsalce, katerim bosta na razpolago dve tretjini ploskve. Vstopnina: Din 10, za člane in dijake Din 8, posetniki sezonskih kart samo Din 5.

Naši akademiki na inozemskih tekmah

4. do 10. februarja se bo vršilo v St. Moritzu svetovno akademsko prvenstvo v smučanju, drsanju, bobsleigh-u in hokeju na ledu. Naši akademiki se bodo udeležili samo tekem v smučanju. Ni to prvič, da nastopijo Jugoslovani na inozemskih prireditvah. Udeležili so se že l. 1932. tekem v Grindelwaldu, l. 1933. tekem v St. Moritzu, lanskim tekem v Weigenu se pa niso mogli udeležiti raditega, ker smo imeli istočasno pri nas državno prvenstvo in tega so se morali akademiki, kot najboljši smučarji, udeležiti.

Velikih uspehov res da do sedaj niso dosegli, vendar so mnogo pridobili v tehničnem znanju. Baš na teh tekmah sta prvič nastopila Dečman in Baebler, ki sta sedaj med našimi najboljšimi smučarji.

Letos gredo akademiki v svet z večjimi nadami. Ne samo, da so se privadili velikim skakalnicam, saj imamo vendar pri nas v Planici največje skakalno napravo na svetu, ampak bodo tudi nastopili z neokrnjeno ekipo, ki je ojačena z Heim-om z Jesenice, našim najboljšim tekmovalcem v smučskih likih, ki je prvo leto na univerzi. Vsi prejšnji tekmovalci pa so zelo napredovali, zlasti Baebler, ki je bil določen tudi v štafeto za slovansko prvenstvo, in ki je zmagal na otvritvenih skokih v Zagrebu.

Organizacijo te udeležbe Jugoslovanov v St. Moritzu je prevzela Jugoslovanska akad. smučarska organizacija na naši univerzi. Stroški se bodo pa mogli kriti le v slučaju hitre in izdatne podpore s strani javnosti. Do sedaj so zasigurno sredstva za 5 tekmovalcev. Upamo, da ne bo zopet nastopila nekompletna ekipa.

Razpis

Prvenstva LZSP v alpski kombinaciji

LZSP prirodi v izvedbi SK Trilica in Slalom klubov 34 tekmovalcev v alpski kombinaciji, to je v smuku in slalomu, dne 2. in 3. februarja na Kočevju. Tekma v smuku se vrši v soboto, 2. februarja ob 14. v slalomu pa v nedeljo ob 9. Tekmi v slalomu bo pripuščena samo prva polovica plaširanih iz tekme v smuku. Zrebanje startnih števil bo v soboto, 2. februarja, na kar opozarjamo delegate klubov. Vsi tekmovalci morajo biti v soboto, 2. februarja ob 11 v domu na Kočevju, kjer dojdijo startne številke, prokavejki 5 Din. Kdor do tega časa ne bo dosegel številke, ne bo pripuščeno k startu. Istočasno bo razglasitev tekmovalne proge. Start je dovoljen vsem vršilci. Izbranim tekmovalcem nad 18 let starim. Tekmuje se po pravilih JZSZ. Prijave je nasloviti na SK Trilica vključno do 30. januarja 1935 na predpisanim obrežu. Prijavnine ni. Splošna določila: Obenem s prijavnico je nakazati še znesek za kritje izdatkov za prehrano, in sicer: Celodnevna prehrana 26 Din na dan. Nočnina pa: postelja 12 Din (spita lahko dva tekmovalca), skupno ležišče 7 Din. Vsak prijavitelj nva točno navede ležišča in nakazne temu primerno, oziroma ustrezajoči znesek, ker je dom rezerviran za tekmovalna dneva izključno le za tekmovalce, to je, da razpolaga z domom SK Trilica. Obenem s prijavo tekmovalcev naj se navede tudi številko funkcionaljev, ki reflektirajo na prehrano in prenočišče ter naj postopno ravno tako kot tekmovalci. Tekmovalci in deležniki tekme prejmejo v trgovini Rudi Stranjsky navodila in bloke, kateri jim služijo v domu mesto plačila v gotovini. Denar je nakazati na SK Trilica ali na ček. rač. št. 14.386 Pošta. hran. v Ljubljani.

SK Ilirija, teška atletika. Vsi člani se obveščajo, da se vršijo redni treningi zopet v šoli na Grabnu, in sicer: dvakrat v teden ob četrtek in soboto ob 7—9. Rokoborci pa v terek in petek ob pol 8 do 9. Poset treningov je strogo obvezen, ker se sicer atleti, kateri ne posejajo stalno treningov, ne bodo dopustili na javne nastope.

SK Jadran. Informativni sestanek celokupnega članstva bo danes ob 20 pri M. Sokliču, Pred konjarnico 4. Aktivni člani nog. sodeljejo naj se javijo pol ure pred v tajništvo.

66—68, moka brez prometnega davka bač. in ban. niča 205.50—228.50, št. 2 bač. 190.50—208.50, št. 5 170.50—188.50, otrobi debeli 100—105, drobni 85—90.

Novi Sad. Pšenica bač. potiska in slav. 127.50—130, bač. in srem. 123—127.50, ban. 122.50—127.50, koruza bač. in srem. 65—66, bač. in srem. suš. 68—70, ban. 62—63, ban. suš. 66—68, moka bač. in ban. Og in Ogg 195—217.50, št. 2 175—197.5, št. 5 155—177.50, št. 6 137.50—150, št. 7 112.50—117.50, št. 8 87.50—92.50, otrobi bač. in srem. 80—82.50, ban. 78—80. Tendence neizpremenjena. Vse ostalo neizpremenjeno. Promet srednji.

Budimpešta. Tendence čvrsta. Promet živahen. Pšenica marec 16.74—16.80, zaklj. 16.78—16.80, maj 17.08—19, zaklj. 17.08—19, rž marec 13.66—13.71, zaklj. 13.71—13.72, maj 13.96—14, zaklj. 14—14.01, koruza maj 12.03—12.06, zaklj. 12.01—12.06.

SK Olimp v Celju prirodi v nedeljo, 25. januarja, t. l. na Celjski koči tekmo v smuku. Start vrh Tosta, cilj pod Celjsko kočo. Vlakna razlika 300 m, dolžina proge 3000 metrov. Start ob pol 11, zrebanje števil pol ure pred startom na Celjski koči. Darila čestita in praktična. Tekmuje se po pravilih JZSZ.

Smučarski tečaj na Blokah. Smučarski klub Bloka sporoča, da se je z dnem 27. januarja pričel redni sezonski smučarski tečaj pod posebnimi vodstvom znaneega in priljubljenega avzeznega učitelja Vil. Gregorčiča. Tečaj se vrši v 6 dnevih terminih in je vstop kakor izstop vedno prost. Prijave sprejema SK Bloke proti mali prijavnini za dobo 6 dni 30 Din. Vremsenske prilike so sedaj povsem agree, ker je zapadlo 15 cm novega snega. Tereni so idealni in jih lahko vsrstimo med najboljše smučarske terene naše države. Za dobro prehrano in tople prenočišča poskrbijo. Pousienje v gostini 25—30 Din. Na razpolago tudi skupna ležišča, (tupisan 12—14 Din in odelo prinese s seboj). — Proti mali odškodnini so vedno na razpolago konji za skijanje. — Za dohod na Bloke iz postaje Velike Lašče in Raketna, če se pravosno obvesti Smučarski klub Bloke, so na razpolago sanli. Cena za sanj je 10 Din za eno osebo, ako je več smučarjev. Iz Raketna je redna avtobusna zveza do Bloke polnoč. Bloke. Nadaljnje informacije daje Smučarski klub Bloke-Nova vas brezplačno, pri katerih se lahko vsak čas telefonsko informira o vremenskih prilikah itd. Prijavitelji belaga sporta vabi v domovino smučarstva — SK Bloke.

VREMENSKO POROČILO JZSZ

Pokljuka, 23. jan.: temp. —8, jasno, mirno, na 35 cm podlagi 3 cm novega snega, sred. smuka prav dobra. Skakalnice uporabna.

Kofce, 23. jan.: temp. —5, mirno, pršila, smuka dobra.

Zelenica, 23. jan.: temp. —12, mirno, 30 cm pršila. Smuka dobra.

Jezerško, 22. jan.: temp. —5, oblačno, mirno, 30 cm pršila. Smuka dobra.

TELEFONICNO, danes:

Radele-Planica: temp. —10, barometer stoji mirno, jasno, mirno, 5—8 cm snega. Dom Ilirije: na stari podlagi 15 cm pršila, smuka idealna. — Tamar: 40 cm snega, sred.

Mrslica: temp. —12, jasno, 30 cm dobro nedežanega snega s trdo vrhno skorjo.

Razvoj mednarodnega hokeja na ledu

Ker se ravno te dni vršijo mednarodne tekme v hokeju na ledu, bi bilo pravilno, da si tudi nekoliko ogledamo zgodovino tega sporta, ki se je začel v zadnjem času tudi pri nas lepo razvijati.

Leta 1891. so se vršile prve mednarodne tekme med Holandsko in Anglijo.

Leta 1894.95. so ta sport uvedli v Berlinu.

Leta 1900. je startalo berlinsko moštvo v Švici.

Leta 1908. se je ustanovila mednarodna liga v hokeju na ledu, ki so jo tvorili Anglija, Belgija, Francija in Švica. Namen tega združenja je bil propagirati igro s plosčico, ki je prišla iz Kanade. Istega leta se je vršil v berlinski palači I. mednarodni skakalski turnir.

Leta 1910. je mednarodna liga v hokeju na ledu priredila prvi mednarodni turnir. Anglija postane prvi evropski prvak.

Leta 1911. pristopi Kanada v ligo, ki je prevzela kanadska pravila.

Leta 1920. sklene mednarodna liga v hokeju na ledu, da sestoji vsako moštvo iz šestih igralcev, ne računajo se na rezervni igralci. Pred je bilo 11 moš.

Leta 1921. je Švedska, ki je bomoj eno leto prej prevzela to igro, postala prvi oficijelni prvak Evrope v povolni dobi in samo z eno zmago proti edinemu nasprotniku Češkoslovaški.

Leta 1924. je postala zmagovalka v hokeju na ledu pri prvih zimskih olimpijskih igrah v Chamonixu-Ju Kanaja, ki je premagala Švico s 3:0, Češkoslovaška s 3:0, Švedska z 2:0 14.

Leta 1927. postane evropski prvak Avstrija. Nemčija pa, ki se je prekrat po vodni deležila tel prvenstev, je zasedla tretje mesto.

Leta 1928. je zmagala na olimpijskih igrah v Sant Moritzu Kanada, seveda z manjšimi rezultati, kakor pri prvih igrah.

Leta 1930. si osvohi v Berlinu Nemčija evropsko prvenstvo, naslov svetovnega prvaka si je pa priborila v Chamonixu-Ju Kanaja.

Leta 1932. je Kanada tudi zasedla prvo mesto. Tega olimpijskega turnirja v hokeju na ledu so se udeležili štiri države. Istega leta si je priborila Švedska v Berlinu naslov evropskega prvaka.

Leta 1933. iztrga Amerika v Pragi Kanadi svetovno prvenstvo.

Leta 1934. v Milano se je Kanada maščevala nad Ameriko ter si priborila nazaj najvišji naslov — svetovno prvenstvo. Tudi Nemčija si je ponovno osvohila evropsko prvenstvo. O prihodnosti svetovnih tekem v Milano je mednarodna liga sklenila gotove soglasje glede off-side pozicije, tako, da je igra postala še hitrejša.

Leta 1935. se vršijo v času od 18 do 27. januarja v Davosu svetovna prvenstva, katerih se udeležujejo Madjarska, Švica, Švedska, Nizozemska, Italija, Francija, Poljska, Nemčija, Češkoslovaška, Avstrija, Romunija, Belgija, Kanada, Anglija, Letonska.

★

Buenos Aires, 23. jan. b. Svetovni boksaer Carnera je večerj premagal Clausnerja s knock outom. Clausner niti ni računal z zmago, temveč je hotel le pokazati svojo odpornost. Boril se je zares zelo južno in je vedno, ko ga je Carnera pobil na tla, zopet vstal v najkrajšem času in se ponovno zakadil v velikana Carnero.

Olimpijski kongres v Oslo. Prihodnji kongres mednarodnega olimpijskega odbora bo v času od 25. februarja do 1. marca na Norveškem v Oslo. Ob tej priliki bo sprejel norveški kralj vse zborovale, norveški olimpijski odbor na jim namenuje prirediti redko tedensko zimskosportno prireditve. Dnevni red zborovanja je naslednji: 1. Volitev zastopnikov mednarodnega olimpijskega odbora; 2. volitev eksekutivnega odbora; 3. olimpijske igre leta 1940, določitev kraja; 4. olimpijske igre leta 1936 v Berlinu; 5. olimpijske zimске igre leta 1936 v Garmisch-Partenkirchenu; 6. poročilo mednarodne komisije za amaterstvo; 7. prošnja za sprejem mednarodne basketball zveze; 8. volitev obdelki sport (skokova vprašanja); 9. sportna vzgoja; 10. dodelitev olimpijskega pokala za leto 1936; 11. razločitev; 12. oficijelno poročilo; 13. članarica. — Kakor poročajo, je Italija zaprosila, da bi se vršile olimpijske igre leta 1940 v Rimu; prav tako je prošla Japonska, da naj bi se vršile iste v Tokiju, Finska se pa poteguje za Helsinko.

Kako dolgo trpi tekma v hokeju na ledu? Znano je namreč, da traja vsaka tekma v hokeju na ledu trikrat po 15 minut, skupno torej 45 minut. Toda, če to ne gledamo na uro, bomo takol videli, da temu ni tako; kajti pri tel igri je prav tako, kakor pri waterpolu, pošten časomerilce, ki ob vsakem prekinitvenju ustavi uro. Čim dlje se zavleče tako prekinitvenje, tem dlje traja seveda tudi igra. Pri nogometu ne igrače take prekinitve nobene vloge in zato se dosti več zgođi, da igralci zavlačujejo igro, kar se najraje zgodi proti koncu. Tu jim pa nobeno zavlačevanje nje ne pomaga,

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem sporočamo žalostno vest, da nas je danes ob pol 15, previden s tolažili sv. vere, za vedno zapustil predobri mož, oče, stari oče, brat in stric, gospod

Tomaž Bergant

posestnik in gostilničar v Kamniku

Pogreb pokojnika bo v petek, 25. januarja 1935 ob 15 iz hiše žalosti, Kamnik, Maistrova ul. 9, na pokopališče na Zalah. Maše zadušnice se bodo brale v frančiškanski cerkvi v Kamniku. — Pokojnika priporočamo v tiho molitev.

Kamnik, dne 23. januarja 1935.

Zalujoči ostali:

Franja Bergant, žena; Marija Žgur, sestra; rodbine: Bergant, Bizjak, Pohl in Debevec.

Opozarjamo na

MALI OGLASNIK

v našem dnevniku. — Poslužujte se ga ob vsaki priliki!

Mali oglasi

Službodobe

Ton-kino operaterja
z izpitom iščem. Ponudbe z navedbo plače na naslov: Ivan Matjašec, Dol. Lendava, Prekmurje. b

Denar

Posojila
na vložne knjižice daje Slovenska banka. Ljubljana, Krekov trg 10

Kupim
hranilne knjižice Okrajne posojilnice Ljutomer pod zelo ugodnimi pogoji. Ponudbe do 28. 1. 1935 na upravo »Slovenca« pod »Hipoteka 807«. d

Stanovanja

Enosobno stanovanje
s kuhinjo in pritliklinami oddamo s 1. februarjem v Cerkveni ulici 21. (č)

Prodamo

Neveste
gospodinje - obrtniki ne zamudite ugodne prilike. Zaradi izpraznitve zaloge odprodajam iz skladišča razno kuhinjsko posodo, orodje itd. - po znatno nižjih cenah Stanko Florjancič, železnina, Resljeva cesta št. 3 (poleg Zmajskega mostu). Vhod skozi dvorišče. V račun vzamem tudi hranilne knjižice Kmetске in Ljudske posojilnice ljubljanske. (l)

PREMOG DRVA IN Karbo paketi
pri Iv. Schumi
Dolenjska cesta
Telefon šte. 2951

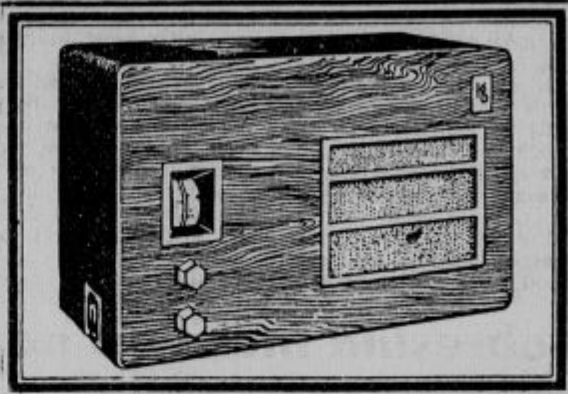
Ženini, črne suknje
in obleke res poceni kupite pri PRESKERJU - Sv. Petra c 14. (l)

Hitim...

da dvignem ponudbe pri oglasnem oddelku

SLOVENCA

Ravnokar so mi telefonirali, da so jih prav danes prejeli 52! Pa samo enkrat sem naročil mali oglas! V takem listu se izplača oglaševanje!

Luksuzni model!

KB 364

Trielektronski bandfilter aparat. Najmodernejša konstrukcija. Popolna selektivnost. Dinamični zvočnik dovršeno točne reprodukcije. Razsvetljena skata, kalibrirana na valovne dolžine od 200 do 2000 m. Minimalna uporaba baterij. Luksuzna skata iz orehovine z gumbi in okvirjem iz kromovega nikla.

K B 398

Edini na trgu! — Baterijski 6-elektronski superheterodyn z vsemi tehničnimi novostmi najmodernejših aparatov.

ZMERNE CENE.

UGODNI PLACILNI POGOJI.

NAJMODERNIJI
BATERIJSKI
APARATI!

Jugoslavensko
Standard Electric Company a.d.
Beograd, Kralja Aleksandra 17.

STANDARD RADIO

† V globoki žalosti naznanjamo tužno vest, da nas je za vedno zapustil naš dobri in ljubljani oče in soproj

Ivan Uratnik

posestnik v Podlogu

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v soboto, dne 26. januarja 1935 ob 10 dopoldne.

V Podlogu v Savinjski dolini, dne 24. januarja 1935.

Marija Uratnik, soproga; Filip, Ivan, Andrej, Franc in Marija, otroci, sinahe in vnuki in ostalo sorodstvo.

Dvosobno stanovanje
s pritliklinami se odda. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 779. (č)

Vnajem

Trgovski lokal
na Sv. Petra cesti, pripraven za vsako obrt — oddam 1. februarja. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Trgovski lokal 761«.

Posestva

Droben oglaš v »Slovenca«
posestvo ti hitro prodaja; če že ne z gotovim denarjem nač kupca ti s knjižico da.

Hotel v Dubrovniku
20 komfortnih sob, stalen promet, napredaj za 800.000 Din. Pojavnila daje Posarič, Zagreb, Frankopanska 18. (p)

Auto-motor

Chevrolet
tovorni avto, tipa 1931, v dobrem stanju, z dvojnimi kolesi, kupim proti gotovini. — Ponudbe na Löwy Sandor, Koprivnica (ff)

Vino in žganje
(droženjko in tropinovec) na veliko in malo, z dostavo na dom, prodaja: Ravnateljstvo nadbiskupskih dobav, Zagreb, Vlaška ulica 75, telefon 41-58

Tovorni avto
Chevrolet, tipa 1931, malo ožgan, drugače pa dober, prodam po nizki ceni. — Vprašati pri Löwy Sandor, Koprivnica. (l)

Stroji fižol
sveže vložne je zdrav, tečen, poceni in za zimski čas posebnost. Samo en poskus zadostuje in ne boste ga mogli pogrešati v Vaši kuhinji. Kg 3 Din. Sever & Komp. Ljubljana. (l)

Kupimo

Kupujem
vsako množino sena, lucerne in domače detelje, prešano, franko vagon. — Ponudbe na Jezbera & Comp., Praha, podružnica Celje. (k)

Kupim
500 do 1000 kub. m bukovih in 200—300 kub. m javorjevih la eksportnih hlodov. Prevzem in plačilo na nakladalni postaji. Ponudbe poslati na Josip Braun, industrija in eksportna trgovina z lesom, Sušak-Delta. (k)

Naznanjamo tužno vest, da je naša dobra mati, sestra, teta in stara mati

Karolina Lacheiner roj. Goederer

danes dop. ob pol 11, po kratki težki bolezni boguvdano umrla. Pogreb drage pokojnice bo v soboto ob 16 (4) popoldne iz hiše žalosti, Ilirska ulica 29, na pokopališče k Sv. Križu. Priporočamo jo v spomin.

Ljubljana, dne 24. januarja 1935.

Globoko žalujoči ostali.

Tekma okrog sveta

56

Nalaho je zardela, in kot bi hotela preprečiti, da bi rekel še kaj več, je hlastno odgovorila: »Well, čuvajte se zadnje proge, Dick Gordon! Zenska pretkanost več velja kot moška zvižanost. To ste videli tudi zdaj v primeru najinega prijatelja Clarka.«

Namig na Clarka v podkrepitev njene trditve zares ni bil kdo ve kaj srečno izbran. To se je izkazalo že naslednji dan, ko je še pred zajutrekom prišla na krov, da bi v žarkem soncu, ki je sijalo na modri Pacifik, opravila svoj vsakdanji jutranji sprehod.

Menda je Gordon čakal nanjo, ker je takoj krenil proti nji.

Presečena ga je pogledala: bil je prepaden in ves blede obraz.

»Ali se je kaj zgodilo?« je nemirno vprašala. Namesto odgovora ji je izročil listek; bil je radiogram.

Ethel ga je razgrnila in čitala:

»Na evidenje v Londonu! Tam Vas počakam na kolodvoru. Medtem se nikar preveč ne dolgočsate v karanteni. — Clark.«

Ves trenutni nemir, ki se je bil polastil Ethele, je mahoma izginil in bruhnila je v zvonec smeh. Ko pa je videla, da se Gordonov obraz niti za senco ni razjasnil, je sredi smeha obmolnila.

»Kaj pa je?« je vprašala. »Kaj pa ste tako resni? To je vendar sijajna šala! Samo predstavljajte si Clarka, ko bo izvedel, da ga je Billy Allan, zvest svoji objubi, ukanil.«

»To žal ne pojde zlepa, ker ukanjena sva midva. Izkazala ste se kot strahotno dobra prorokovalka, Ethel.«

»Kako to mislite?«

»Nima pomena, da bi vam tajil. Mislimi ste prevariti Clarka, ko ste uprizorili oni pogovor med strežnico in bolničarko, češ, da imamo na brodu primer pljučne kuge.«

»No, in...«

»Well, imamo ga. To se pravi, imeli smo ga, ker je bolnik ponoči umrl in so ga davi na vse zgodaj, ko so popotniki še vsi spali, spustili v morje. Po vsej verjetnosti bo torej morala ladja v San Francisku prebiti karanteno.«

Ethel je malodane omedlela in se je morala spustiti na krovni stol.

»Tako sem torej sama pomagala Clarku, da naju je prehitel,« je tožila.

Gordon je sedel kraj nje.

»Tako nekako bo,« je dejal, njegov pogled pa je romal preko širne, v jutranjem soncu lesketajoče se morske gladine. »Morava se pač vdati v misel, da ima zdaj Clark vse prednosti v svojih rokah in da sva midva premagana. Kar ni mi hotelo v glavo, da bi bil šel Clark na vsem lepem v past, ki ste mu jo nastavili. Meni se je zdelo, da je za kaj takega veliko preveč prebrisan. Nedvomno je poprej poizvedoval o stvari, ko je slišal naroden razgovor vaših dveh zaupnic. Tako je iztaknil, da imamo na ladji zares primer pljučne kuge in je nato jadrno zapustil v Honolulu našo ladjo. Gre za nekega Kitajca iz fort Takua, ki je prišel na brod v Yokohami. Dva, tri dni pozneje je zbolel. Ladijski zdravnik je sprva menil, da je davična pljučnica, pozneje pa se mu je zdelo stvar sumljivejša. Saj dobro veste, da je na Kitajskem

zdaj zopet izbruhnila pljučna kuga. Včeraj je bilo bolniku huje in ladijski zdravnik je poklical na poevet še drugega zdravnika, ki je slučajno med ladijskimi popotniki. Ne vem, kaj je o stvari rekel. Slišal bomo pa v kratkem, ker se kapitan in prvi častnik pravkar z zdravnikom posvetujeta.«

»To bo pač poslednje potovanje tega ladijskega zdravnika za to parobrodsko družbo,« je dejala Ethel. »Kdo bi mu bil mogel dokazati, da ni bil res primer pljučne daviče? Nazadnje pa tudi tako stvar ni čisto gotova. Pa kljub temu ti pahne družbo v strahotne stroške, ako bomo morali v karanteno.«

»Drugeče ni smel ravnati,« je vneto ugovarjal Gordon. »Kdo more vedeti, ali se ni morda bolezen medtem že razširila in se danes, jutri ali pojutrišnjem ugotovi nov primer bolezni. Potlej bi mu pa lepa predla, če bi bil drugače ravnal.«

Medtem se je bilo prikazalo na krovu že precejšnje število popotnikov. Stikali so glave skupaj v raznih skupinah in si dopovedovali prav razburjeno svoje misli. Šele ko je strežajev zvonec klical k zajutruku, so se oddaljili proti jedilnici, kjer so nadaljevali razgovor o neprijetnem položaju in o grozeči karanteni.

Šele v popoldanskih urah — dotlej je bila ladja neprestano brezlično v zvezi z upravo parobrodске družbe v San Francisku, le-ta pa se je pogajala s pristajalskimi oblastmi — so nabili na ladji uničujočo objavo zdravstvene oblasti v San Francisku, češ, da mora ladja v karanteno.

Zdaj je bilo vse odvisno od tega, ali se bo do prihoda v San Francisko pojavil še kakšen primer bolezni, ali ne. V poslednjem primeru bi mogla biti karantena samo kratka, dočim v nasprotnem

primeru sploh ni bilo mogoče izračunati, kako dolgo bo trajala. Popotnike so pozvali, naj pazijo na svoje zdravstveno stanje in javijo takoj zdravniku vsako, še tako neznatno obolenje, zlasti še, če bi ga spremljali znaki vročine.

Naslednji trije dnevi so se zdeli popotnikom, ki so bili skrajno nestrpni, naravnost neskončni. Nekoliko bolje so bili svedeča razpoloženi radi tega, ker se ni bil pojavil noben nov primer in jim je potemtakem grozila samo kratka karantena.

Ko je »Tenyo Maru« priplula pred lukso, je že čakala nanjo pred »Zlatimi vrati« ladja zdravstvene oblasti. Uradniki so stopili na krov in so se takoj podali s kapitanom in zdravnikom v posebno kabino. Trajalo je dolgo, preden se je razvedelo za sklep tega posvetovanja: to je bila rumena zastavica, ki so jo razpeli prav v hipu, ko so krenili skozi »Zlata vrata« in je ladja obrnila svoje čelne proti karantenskemu otoku.

XXII.

OD PACIFIKA DO ATLANTIKA

Dva dni pozneje, po zadnji temeljiti preiskavi vseh popotnikov, ali ne kaže morda le kateri kakih znakov bolezni, so naposled eneli na »Tenyo Maru« rumeno zastavico in dva vlačila sta ob razposajenem radostnem vzklikanju množice popotnikov odvedla ladjo skozi široki zaliv proti pomolom japonske parobrodске družbe.

Zastopnika njunih založb sta pozdravila Ethelo in Gordona; s čolni sta prišla ladji nasproti in po stopnicah na vrh sta se povzpela na krov.

Po prvih pozdravih je dejal Mr. Gilchrist, poročevalec Newhouse-založbe: